

KNJIŽNICA
KNJIŽNICA VELENJE

SECESIJA MLADA POLJSKA ART DECO

Reprodukcijs ekslibrisov iz zbirke
Znanstvene knjižnice Poljske akademije umetnosti
in Poljske akademije znanosti v Krakovu

Avtor fotografije: Jakub Chojnacki

Ekslibris: Arpad Šalamon

Postavitev razstave: Peter Groznik

Avtor slovenske postavitve: Dušan M. Pirc

Legenda:

Opisi pri posameznem ekslibrisu pomenijo: lastnik, avtor, tehnika, leto, mere

Secesija + Mlada Poljska + Art Déco

Ekslibris

Hic liber mihi est

Stoletja so to grafično miniaturo odtiskovali ali lepili na notranjo stran platnice, da bi dokazovala lastništvo knjige. Niti dvajset let po Guttenbergovi iznajdbi tiska ni bilo treba, da se je prvi ekslibris pojavi v Nemčiji (1470); sledili so mu ekslibrisi v Švici (1498), na Poljskem (1516) in v Franciji (1529).

Knjižne zbirke so bile že od nekdaj ponos ljubiteljev knjig in torej skrb za njihovo neokrnjenost nikoli ni bila pretirana. O teh čustvih priča tudi modra tablica iz fajanse – danes v zbirki British Museum – ki priča, da je bil papirus, na katerem je pritrjena, last Amenhotepa III. Govorimo torej o nekakšnem prototipu ekslibrisa izpred 2800 let.

Če je na začetku namen ekslibrisa bil predvsem v tem, da je sporočal, kdo je lastnik knjige ali knjižne zbirke in komu je knjigo ali zbirko treba vrniti po izposoji ali izgubi, je v XX. stoletju ta njegova osnovna funkcija dobila drugačen pomen. Ekslibris je postal predmet zbiralcev in razstavnih predmetov. Tako danes med ekslibrisi lahko zasledimo tri osnovne tokove.

V prvem avtorji sledijo tematskim zahtevam razstav in natečajev na določeno tematiko.

V drugem je poudarek na umetniški grafiki. Ti ekslibrisi sploh niso namenjeni za odtiskovanje ali lepljenje do knjig. Gre pravzaprav za formo male grafike, ki naj bi predvsem zadovoljevala zahteve in okuse ljubiteljev te zvrsti likovne umetnosti.

Tretji tok pa goji ekslibris v njegovih osnovnih namenih. Ima odgovarjajočo velikost, je pripravljen v tehniki, ki omogoča izdelavo večjega števila enakih odtisov, je namenjen konkretnemu, dobro čitljivemu lastniku, ki ga ekslibris opiše v risbi in besedilu. Ti ekslibrisi, ki imajo obenem tudi vse lastnosti uporabne umetniške grafike, so prej ali slej lahko resnični okras za knjigo, v katero so nalepljeni. Razveseljivo je, da se zanimanje za to vrsto ekslibrisov povečuje. Vedno več je ljubiteljev knjig, ki povprašujejo in iščejo likovne ustvarjalce, ki bi bili za njih pripravljeni izdelati tak ekslibris.

Secesija (panozi 4. – 6.)

Izbor predstavljenih ekslibrisov sledi težnji, obiskovalcu predstaviti epoho kar najbolj razumljivo. Secesijo naj ne bi spoznavali z očmi ljudi tedanjega časa, ampak tudi z očmi ljudi, ki so nam časovno bliže. To nam omogoča, da pozornost posvetimo na vitalnost določenih linij, pojmovanj, motivov, ki so se uprli toku časa in kljub poplavi vedno novih umetniških struj še vedno vztrajajo. Torej med razstavljenimi ekslibrisi ne bomo našli samo poljskih avtorjev, ampak tudi nemške, madžarske in italijanske, samo avtorje iz obdobja secesije: n. pr. Procajłowicza, Okunia, Eggimanna in Bedřicha Beneš-Buchlovana, ampak tudi sodobne: Napieracza, Jagodzińsko ali Ivenskega.

Secesiji ekslibrisi, predstavljeni na razstavi, se na secesijo ne navezujejo samo časovno (večina), ampak so z njo povezani tudi grafično. Za secesijo je značilna določena črtnost, ki je oko razveseljevala z neverjetno plastičnostjo, ugodjem, pa tudi odločno, vitko, vendar skromno črto, izrazitim obrisi in motivi. Tako imamo prepletajoče se in puščičaste rastlinske motive, n. pr. prepletajoče se listje akanta v znaku Zygmunta Klemensiewicza, cvetove na ozadju znaka Adama Wojtana, drevesa, tudi na ozadju v znaku Eugene Strems ali pa rumena narcisa in irisi v grafikah Jerzyja Napieracza. Nadalje so tu favnistični motivi – n. pr. ekslibris Adolfa Sternschussa z zrcalnim odsevom ptičev, ekslibris Otta Sove s štrkom, znak Eleonore Staib s pavom ali pa Marije Bruchnalske z labodom. Posebna pozornost velja ekslibrisu Rose Adamus, ki se navezuje na tedanje zafasciniranost v japonsko umetnost. Značilno za secesijo so bile tudi ženske postave – običajno vitke, z dolgimi, razpuščenimi lasmi, kar lahko vidimo n. pr. na ekslibrisih Manka Dlouha, Haline Osenkowske, Giorgia Balbijia in tudi Jana Olszewskega.

Med razstavljenimi ekslibrisi naj posebej opozorimo na: barvno litografijo Antona Procajłowicza, ki jo je leta 1904 izdelal za Adolfa Sternschussa, litografijo Zenona Pruszyńskega, globoko jedkanico Jana Olszewskega iz leta 1905 in barvno globoko jedkanico Kazimirja Sichulskega iz leta 1909.

Secesija + Mlada Poljska + Art Déco

Mlada Poljska in Art Déco (pano 7.)

Prvi del panoja je posvečen ekslibrisom iz obdobja Mlade Poljske, pa tudi tistih, ki se v motiviki navezujejo nanjo.

Secesija se je resda časovno pokrivala s tem obdobjem, želeli pa bi pokazati svojškost mladopoljskih motivov – predvsem kako v njej funkcirajo stilizirani vzorci ljudskih »izrezank« ali motivi, povezani na ljudsko ustvarjalnost. Glavna inspiracija mladopoljskih avtorjev je bilo prav ljudska ustvarjalnost z vso raznolikostjo in bogastvom svoje motivike, ob tem pa ne gre pozabiti Stanisława Wyspiańskiego – tudi avtorja ekslibrisov in mladopoljskega pesnika Lucjana Rydla.

Podobno dragocen je tudi ekslibris – tematsko povezan s Krakovom – ki ga je Karol Homolacs leta 1913 izdelal za Tehniško-industrijski muzej v Krakovu in predstavlja obrtnika, ki se sklanja nad knjigo, vse v okvirju, izpolnjenem z motivi iz Malopoljske.«

Na drugem delu panoja pa so ekslibriši v konvenciji Art Déco. Umetnost Art Déco je bila pravo nasprotje secesije. Avtorji so odšli od zatrtilih, vitkih črt, puščičastih dreves in prepletajočih se rastlin in vpeljali enostavne linije, kar najbolj pravilne, ostre barve, kontraste, multiplikacije geometrijskih likov in kar temu sledi, simetrijo. Kar pa je zanimivo, črpali so tudi iz ljudske motivike, torej ni čudno, da je te oblike in zrcalne odseve lahko bilo opaziti že v delih pred izdelki iz obdobja Mlade Poljske. Eden od vzrokov te nove struje je bila težnja ustvariti lepo uporabno umetnost.

Rudolf Mękicki – avtor in ljubitelj ekslibrisov (panoji 8. – 10.)

Trije so vzroki za njegovo uvrstitev na to razstavo.

Prvi – Rudolf Mękicki je živel in ustvarjal v obdobju vseh treh struj; drugi – tako v njegovih ekslibrisih kot drugih grafičnih stvaritvah vedno najdemo sledi duha tistega časa. In tretje 1910 smo obhajali 100 let njegovega prvega ekslibrisa.

Rudolf Mękicki se je rodil v Lvovu 1887, kjer je tudi 1942. tudi umrl. Velja za avtorja prvega poljskega ekslibrisa, ki ga je izdelal 1910. leta. V svoji tehnički je uporabil risbo, reproducirano na cinkovi plošči. Njegova dela temelje na tradicionalnem ekslibrisu, oprtem na heraldičnih motivih, realistični risbi z zgodovinsko stilizacijo. Del njegove materialne zapuščine je po vojni ostala v zbirkah lvovskega Ossolineum, del pa so njegova soproga in otroci uspeli prepeljati v Vroclav. Njegovo duhovno zapuščino pa je do svoje smrti nadaljevala njegova soproga; še naprej pa za to skrbita sinova in hči.

Njegov del začenja skupina ekslibrisov, ki jih je avtor izdelal za posamezne institucije, predvsem mesta Lvov. Sledijo družinski ekslibriši: žene Julije, sinov Julija in Stanislava in hčerke Kristine. Pri teh ekslibrisih, posvečenih sinovoma in hčerkki, naj opozorimo, da je avtor na vsakega od njih umestil simbol za srečo: sinovoma podkev, hčerki štirilistno deteljico.

V zadnjem delu pa so ekslibriši, ki jih je Mękicki izdelal za svoje prijatelje in sodelavce, ki jih je posebej cenil.

(Povzeto po: Agnieszka Fluda-Krokos: Katalog razstave v Krakovu, 2011)

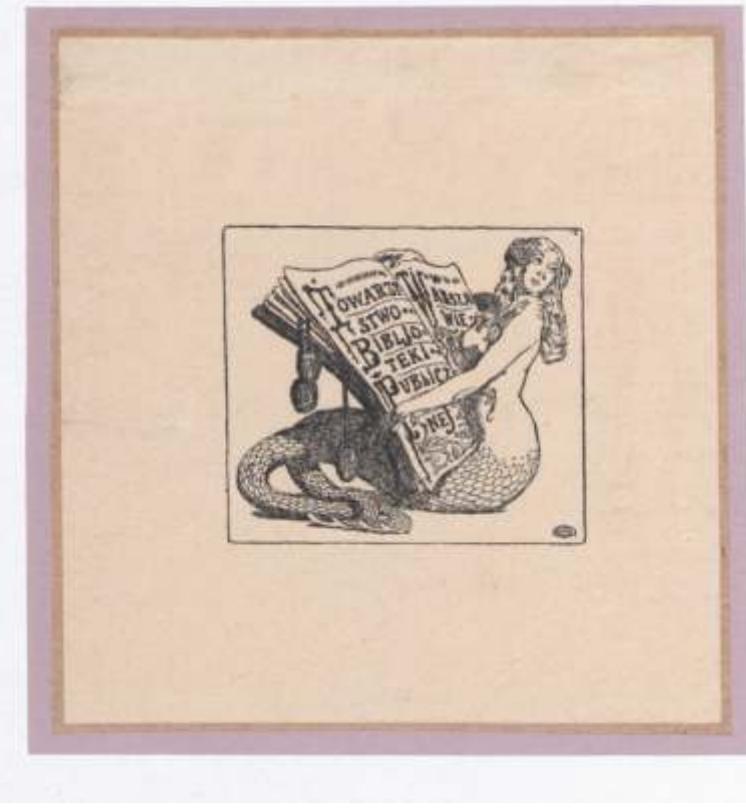
Secesija + Mlada Poljska + Art Déco

Kazimierz Hałaciński
Stanisław Jakubowski, lesorez, 1923,
68 x 80 mm
(1)

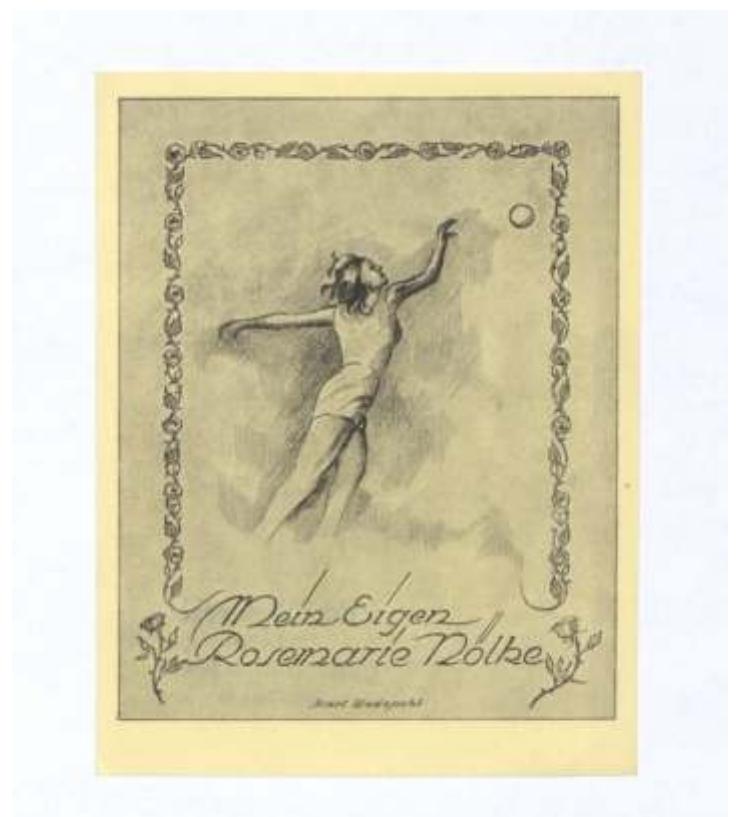
Kazimierz Hałaciński – superekslibris
Zygmunt Kinastowski, neznana, neznano
42 x 86 mm
(2)

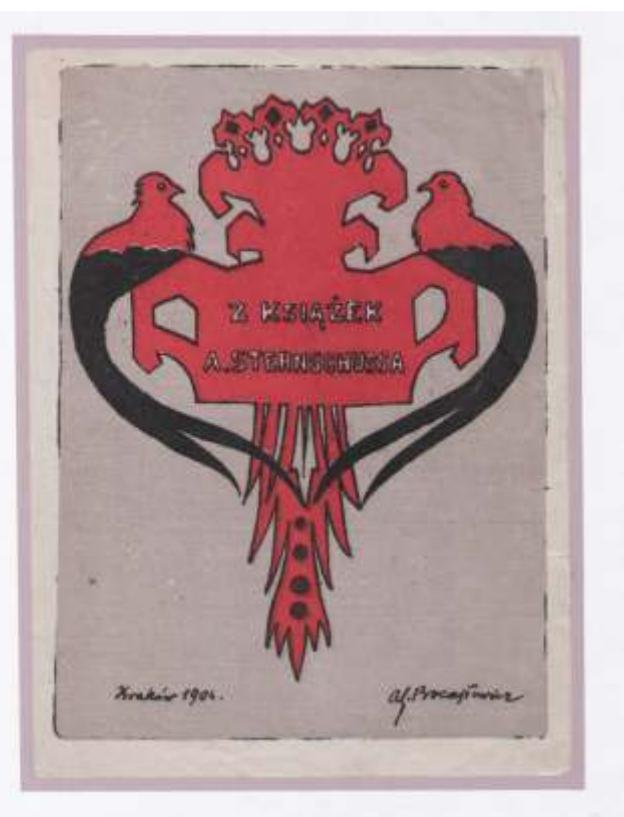
Društvo javne knjižnice v Varšavi
Edward Okun, visoka jedkanica, 1907
47 x 53 mm
(3)

Julius Gussmann
Bruno Héroux, jedkanica + tisk, 1911
89 x 60 mm
(4)

Rosemarie Nölke
Karl Wedepohl, tisk, neznano
101 x 81 mm
(5)

Adolf Sternschuss
Antoni Procajlowicz, barvna litografija, 1904
144 x 105 mm
(6)

J. Ziembicka
Władysław Witwicki, visoka jedkanica, 1917
45 x 68 mm
(7)

Klára Svobodová
Otto Apfel, tehnike na kovinski plošči, 1928
80 x 64 mm
(8)

Rosa Adamus
Ilse Conrat, tisk, 1899
45 x 78 mm
(9)

Nina Montorfano
Giulio Cisari, lesorez + tisk, neznano
85 x 60 mm
(10)

Zygmunt Klemensiewicz
Neznani, litografija + tisk, neznano
64 x 56 mm
(11)

Lia Breschi
Giulio Cisari, lesorez + tisk, neznano
91 x 60 mm
(12)

János et István Hajdu
István Zádor, visoka jedkanica, neznano
79 x 60 mm
(13)

Knjižnica Arheološkega muzeja v Poznanju
Tadeusz Żurawski, linorez, 1968
65 x 82 mm
(14)

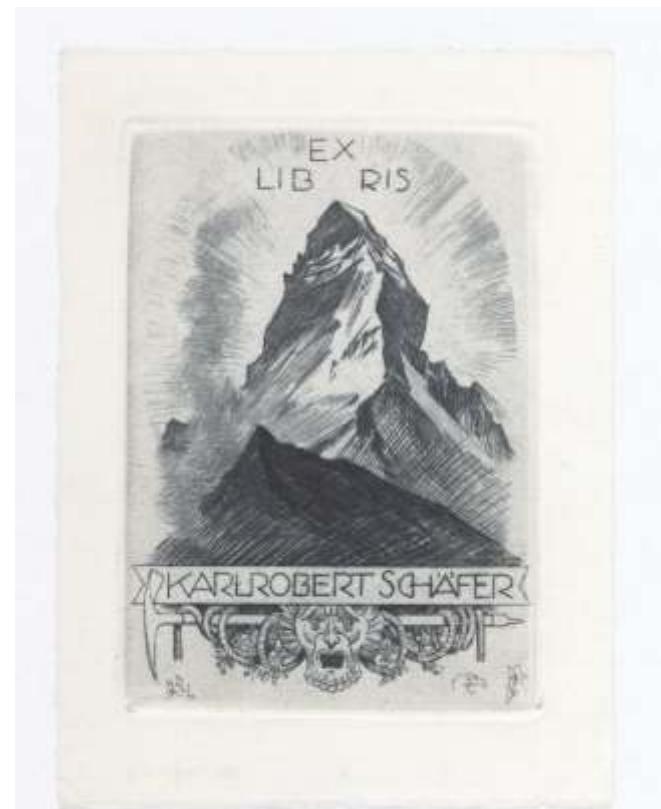
Knjižnica Sanitarnega šolskega centra
Józef Tom, visoka jedkanica, 1930
76 x 56 mm
(15)

Ryfir Stangler
Karel Hojden, tisk, 1945
100 x 70 mm
(16)

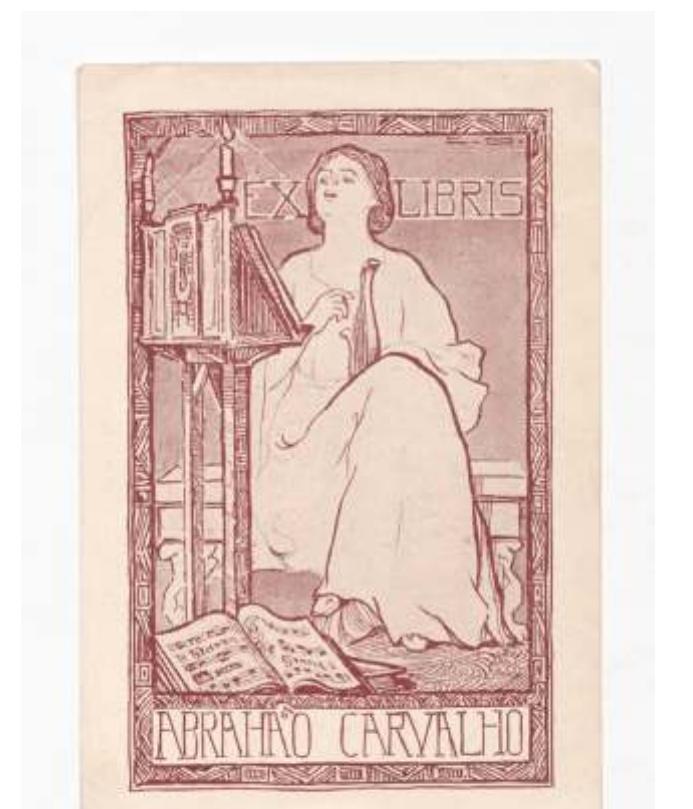
Aloise Ehleman
Ludvík Dvořáček, jedkanica, 1926
100 x 73 mm
(17)

Karlobert Schäfer
Alfreg Soder, jedkanica, neznano
104 x 73 mm
(18)

A(dam) Wojtan
Adam Połtawski (?), gravura, neznano
74 x 45 mm
(19)

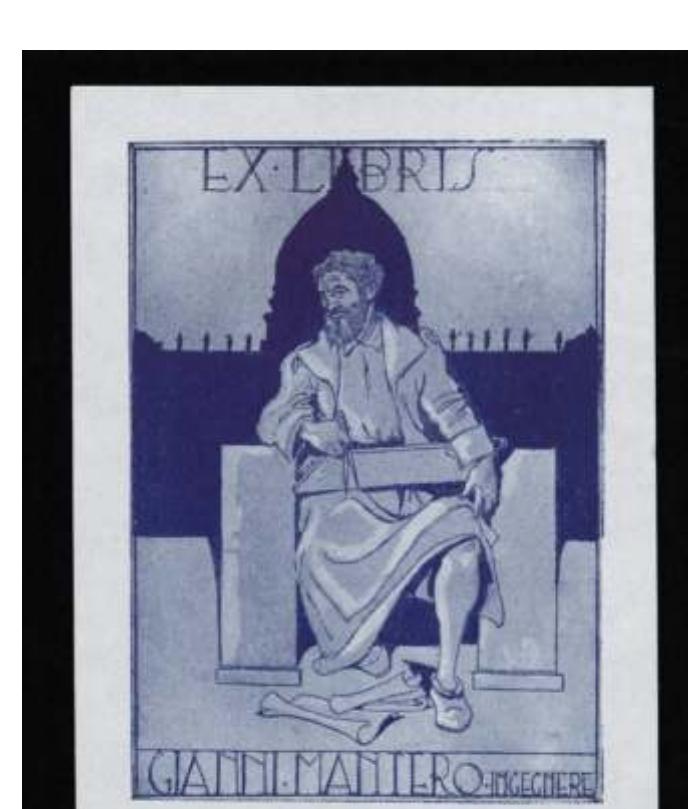
Abrahao Carvalho
Peter Wolbrand, tisk, neznano
135 x 84 mm
(20)

Karlobert Schäfer
F. Schneider, visoka jedkanica, 1918
79 x 46 mm
(21)

Eugène Stresemann
Otto Verhagen, visoka jedkanica, 1930
104 x 65 mm
(22)

Gianni Mantero
Sergio Burzi, tisk, neznano
96 x 69 mm
(23)

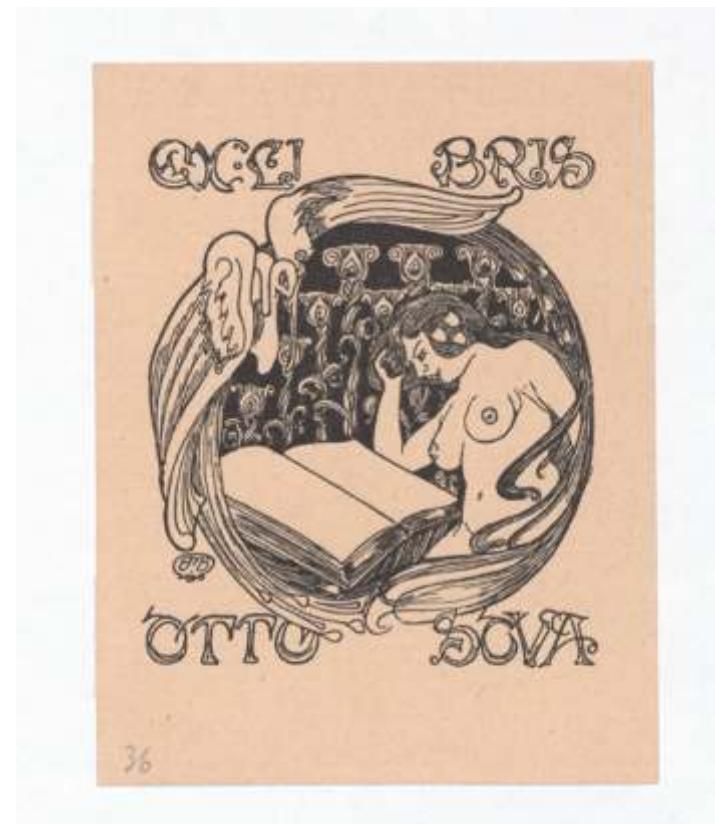

E. Bauer
Agost Bayer, jedkanica, 1936
83 x 47 mm
(24)

Secesija + Mlada Poljska + Art Déco

Hans Goldmann
Guido B. Stella, jedkanica z akvatinta,
1914
109 x 86 mm
(25)

Otto Sova
Bedřich Beneš-Buchovlan, gravura, 1909
78 x 67 mm
(26)

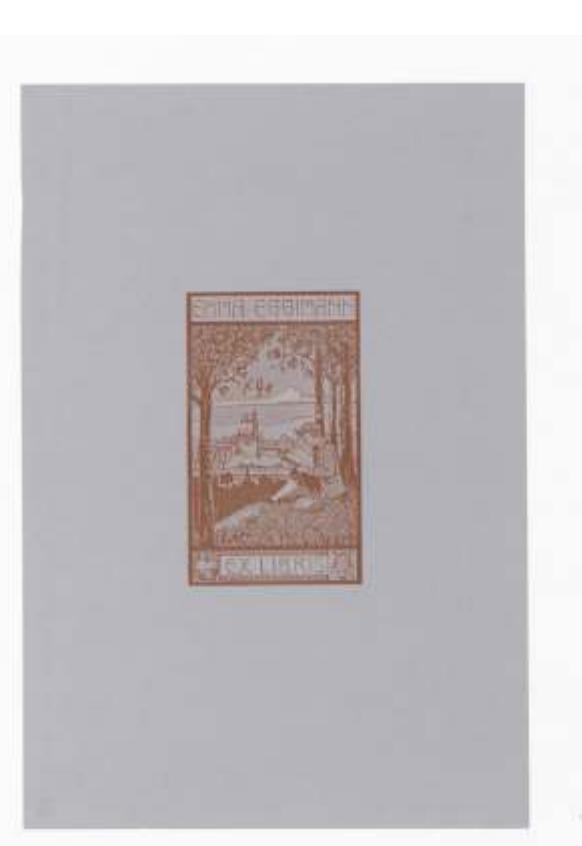
Karlis Zvejnieks
Neznan, tisk, neznano
64 x 48 mm
(27)

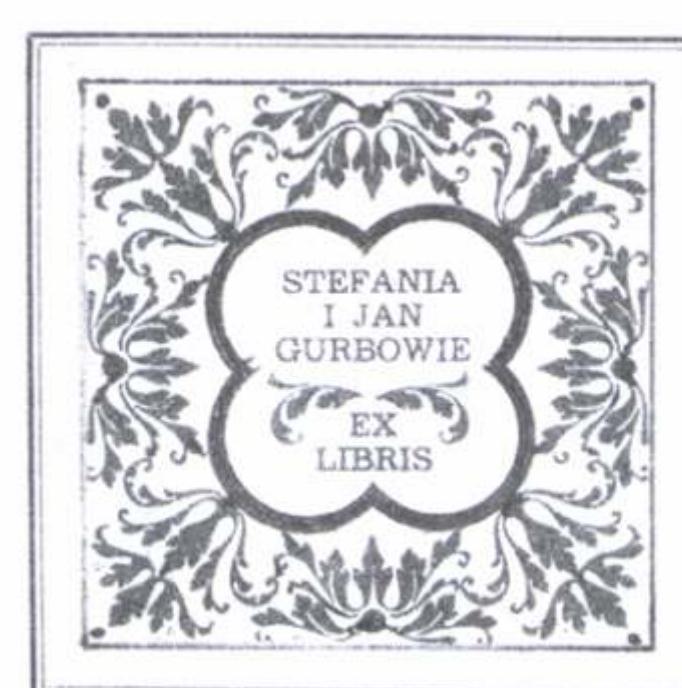
Petrik Bedřich
Josef Hodek, lesorez, 1919
101 x 79 mm
(28)

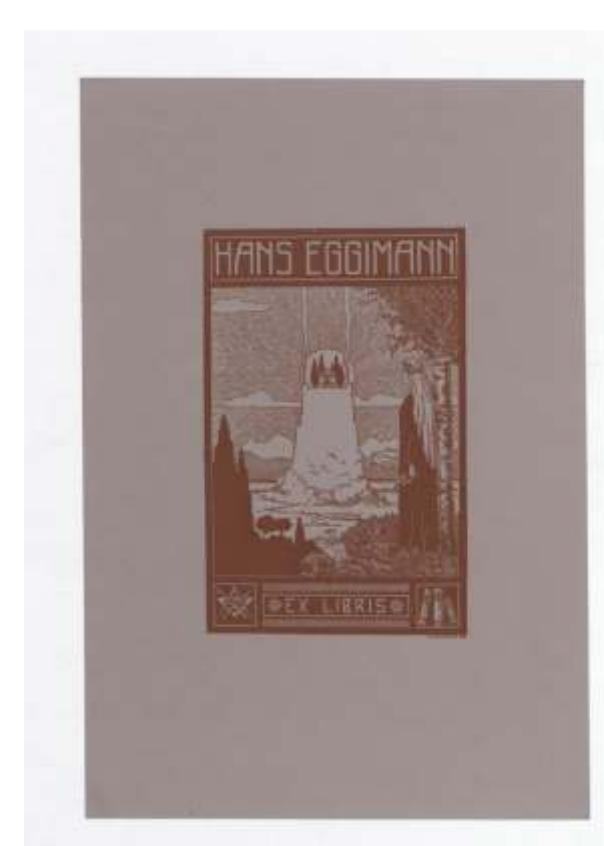
Giorgio Balbi
Sergio Burzi, tisk, neznano
114 x 85 mm
(29)

Emma Eggimann
Hans Eggimann, tisk, 1909
96 x 41 mm
(30)

Stefania in Jan Gurbowie
Neznan, tisk, neznano
60 x 60 mm
(31)

Hans Eggimann
Hans Eggimann, tisk, 1909
96 x 62 mm
(32)

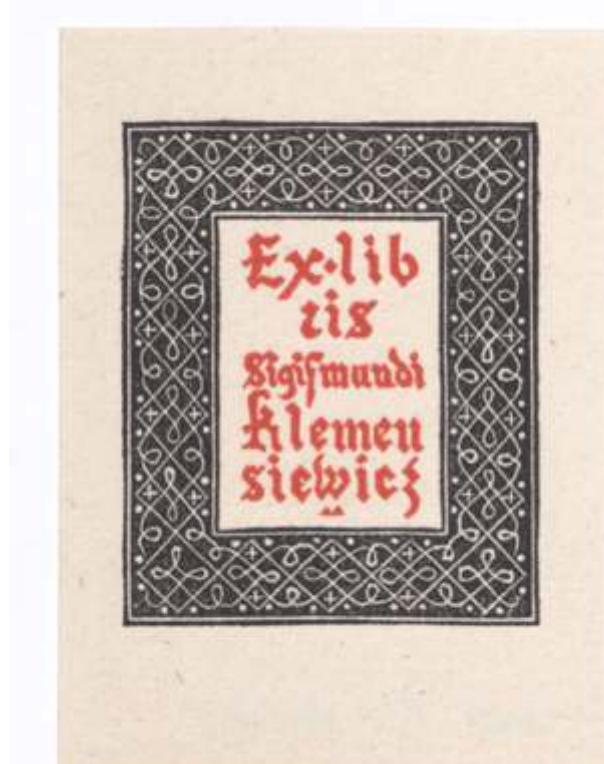
Manek Dlouh
Viktor Fleissig, jedkanica, 1926
90 x 60 mm
(33)

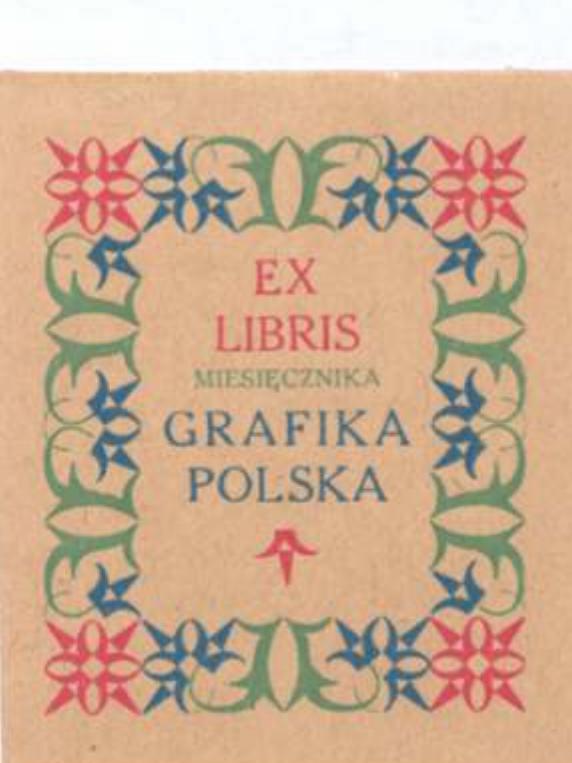
Ferenc Galambos
Semon Ivenski, lesorez, 1964
81 x 73 mm
(34)

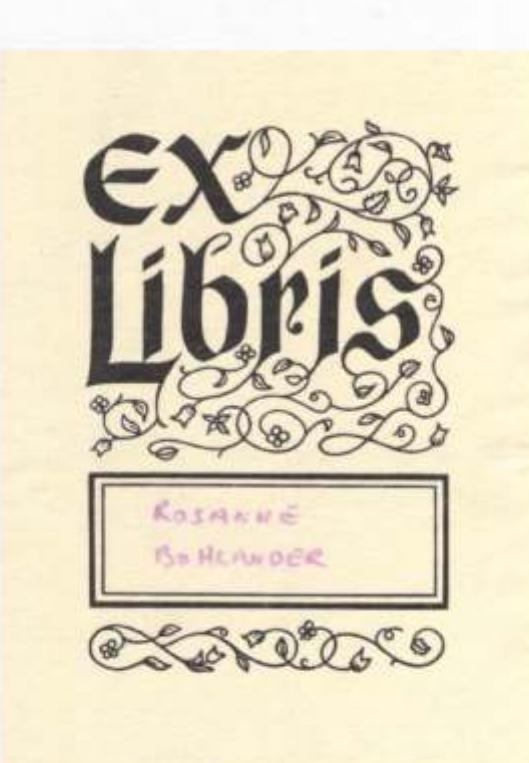
Annina Balbi
Giulio Cisari, lesorez, neznano
81 x 66 mm
(35)

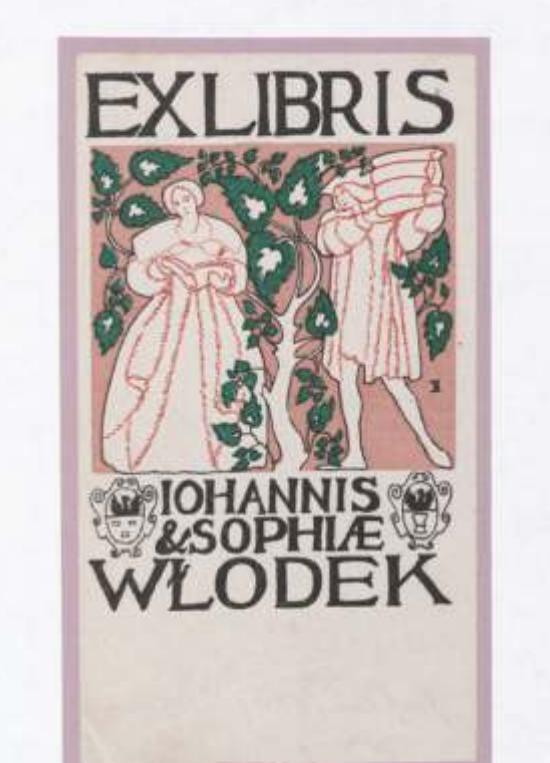
Zygmunt Klemensiewicz
Marek Brudnicki,
visoka jedkanica, 1941
57 x 47 mm
(36)

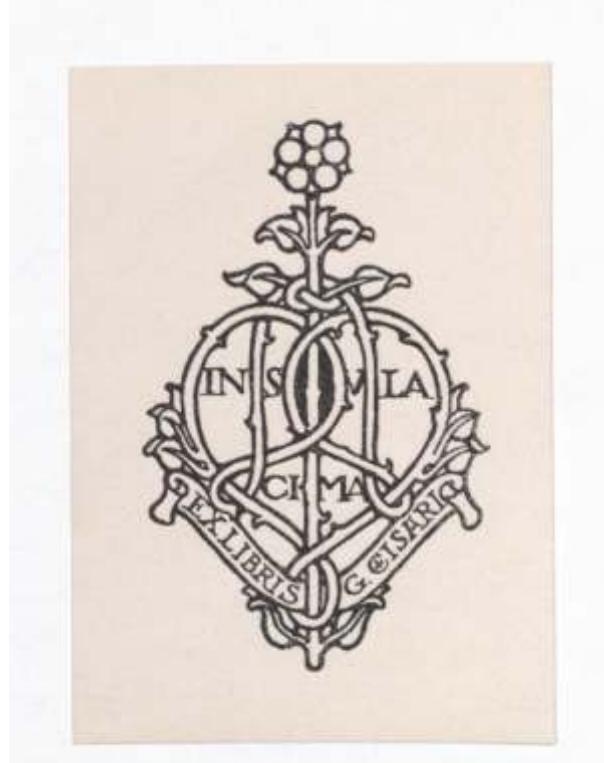
Grafika Polska
Ludwik Gardowski, tisk, 1923
54 x 45 mm
(37)

Rosanne Bohlander
neznan, visoka jedkanica, neznano
77 x 52 mm
(38)

Jan in Zofia Włodek
Bohdan Treter, barvna litografija, pred 1910
121 x 62 mm
(39)

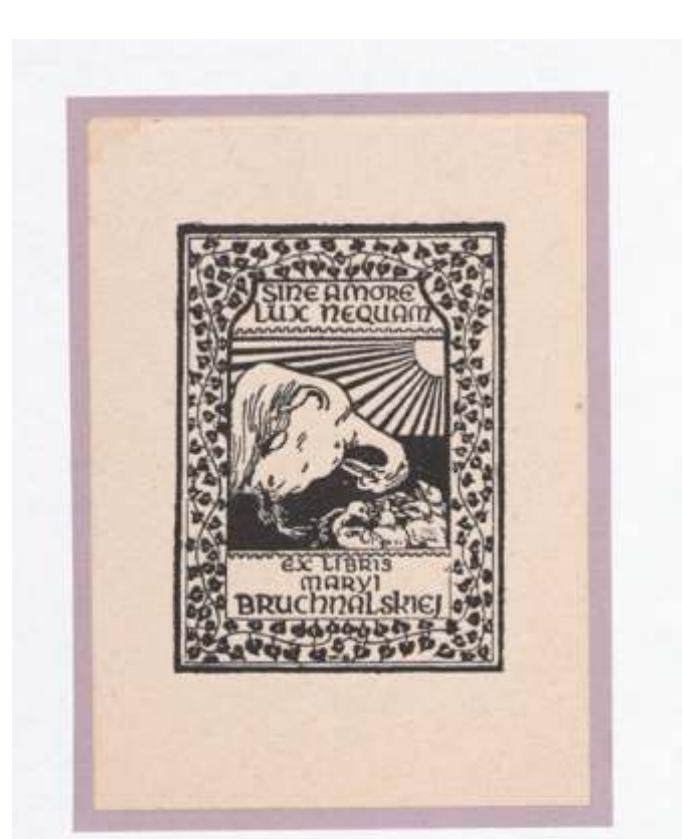
G(iulio) Cisari
Giulio Cisari, lesorez, neznano
81 x 50 mm
(40)

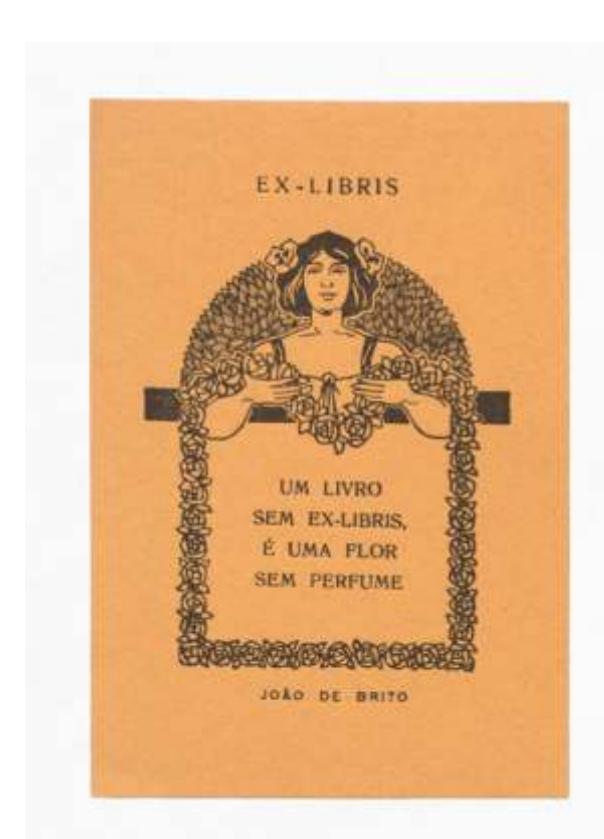
Svatopluk Zamek
René Erber, akvatinta, 1937
90 x 74 mm
(41)

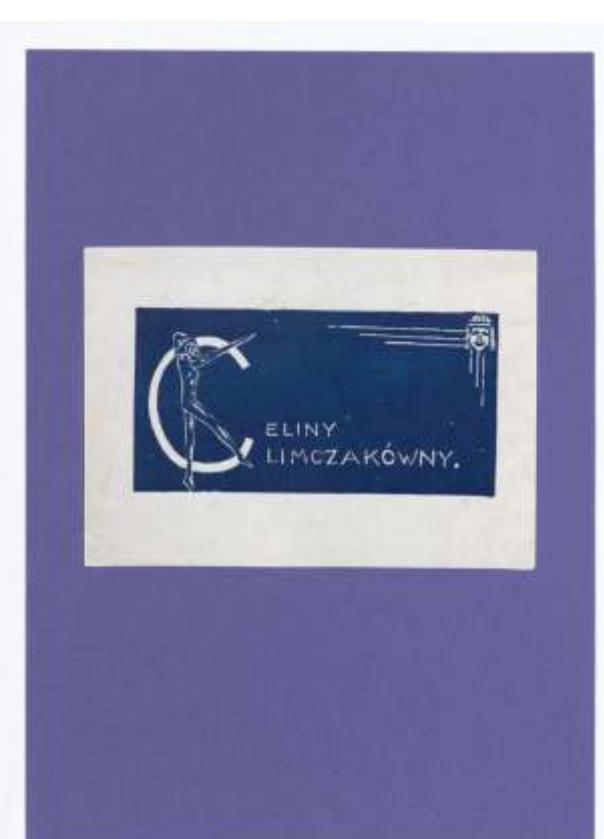
Maria Piekarska, roj. Horodyska
Aleksej Krawczenko, lesorez, ok. 1918-1924
77 x 68 mm
(42)

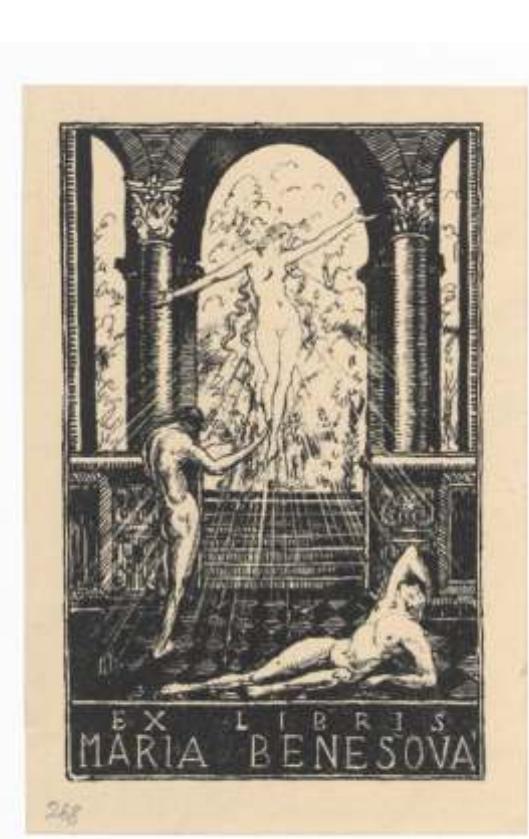
Maria Bruchnalska
Wanda Korzeniowska, gravura, 1920
65 x 48 mm
(43)

João de Brito
Neznan, visoka jedkanica, neznano
79 x 55 mm
(44)

Celina Klimczak
Stanisław Dąbrowski, linorez, 1941
48 x 95 mm
(45)

Maria Benesova
Josef Hodek, litografija, 1920
111 x 71 mm
(46)

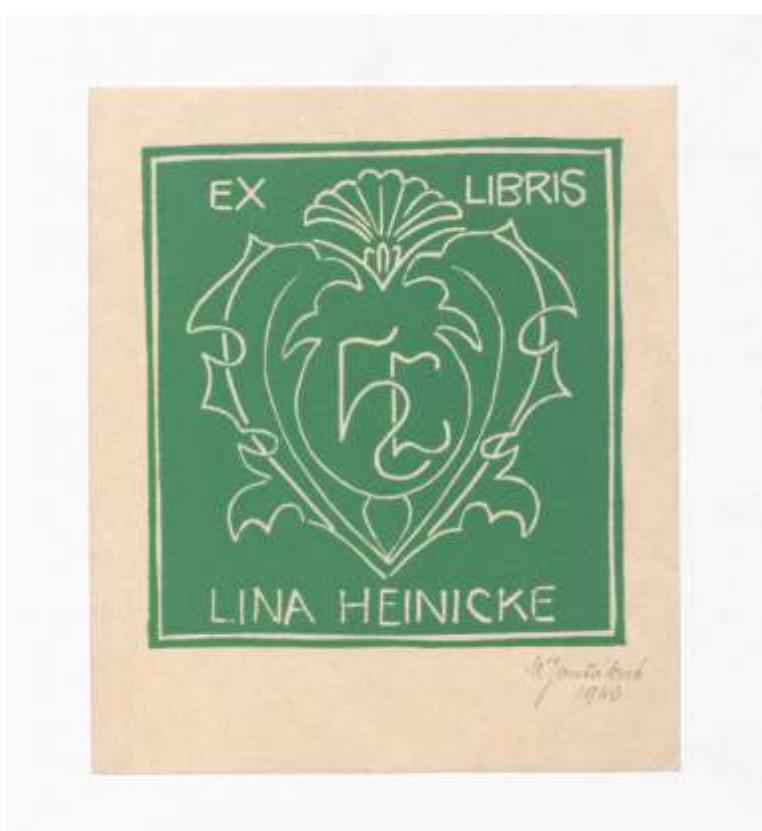

Włodzimierz Egiersdorff
Stanisław Ostojá-Chrostowski, lesorez, 1930
97 x 58 mm
(47)

Włodzimierz Eggersdorff
nn, nn, nn
94 x 94 mm ?
(48)

Secesija + Mlada Poljska + Art Déco

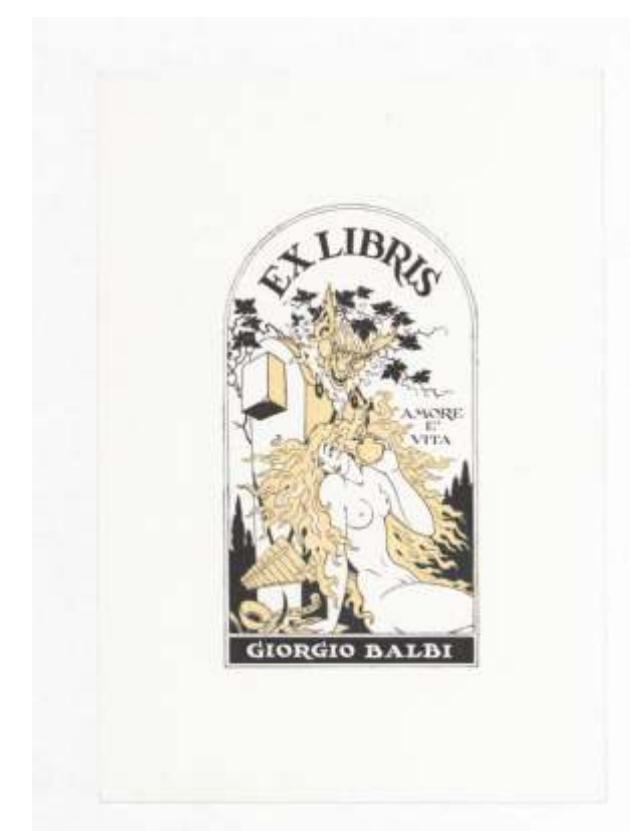
Linda Heinicke
Maria Jančáková, linorez, 1940
94 x 88 mm
(49)

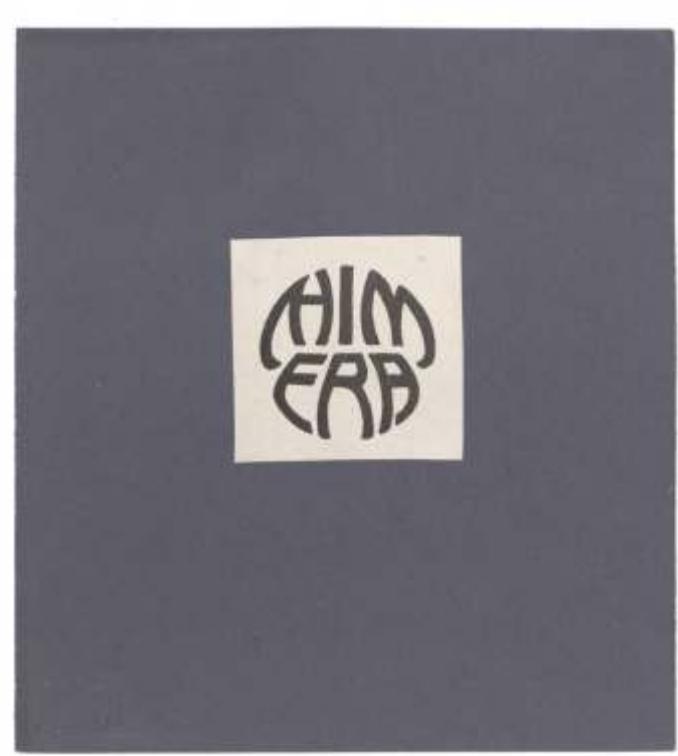
Knjižnica samoizobraževanja
Ignacy Łopieński, visoka jedkanica, 1900
124 x 79 mm
(50)

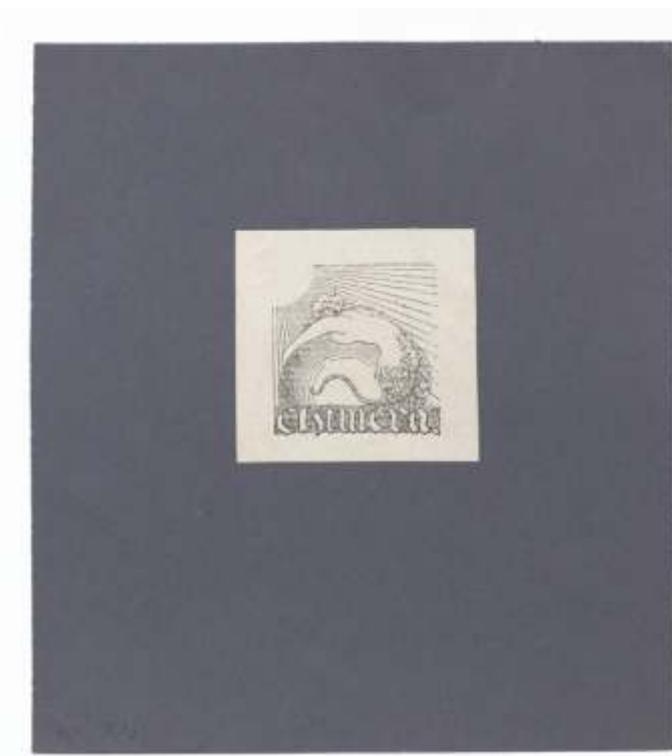
Stanisław Jakubowski
Stanisław Jakubowski, lesorez, 1922
75 x 75 mm
(51)

Giorgio Baldi
A. Rubino, barvna visoka jedkanica, neznano
82 x 45 mm
(52)

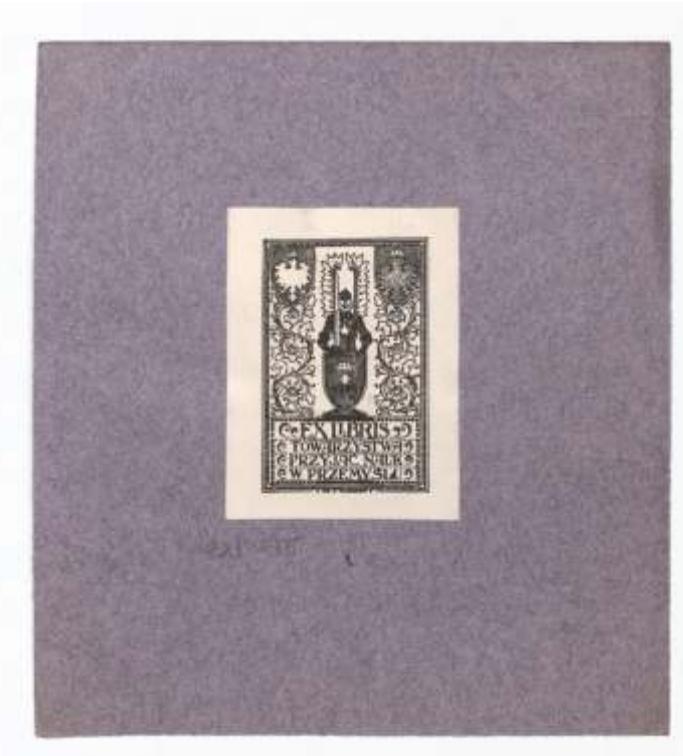
Chimera
Nn, nn, nn, nn
(53)

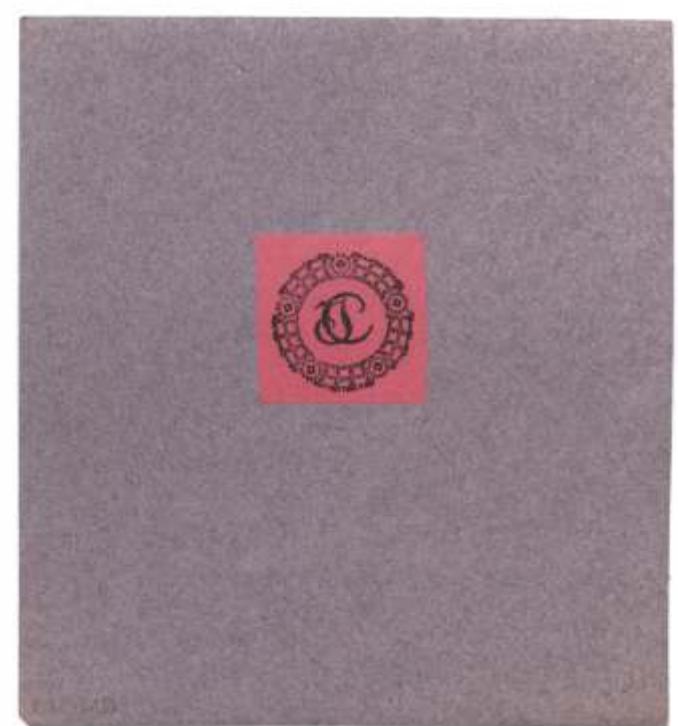
Chimera
Nn, nn, nn, nn
(54)

Exlibris dr Janusza Bończa Tomaszewskiego
Nn, nn, nn, nn
(55)

Exlibris Društva prijat.(eljev) znanosti v Przemyślu
Nn, nn, nn, nn
(56)

J C (initialke)
Nn, nn, nn, nn
(57)

Chimera (Warszawa)
Nn, nn, nn, nn
(58)

Druk W. L. Anczyca i Spółki w Krakowie
Nn, nn, nn, nn
(59)

Włodzimierz Egiersdorff (Ex Bibliotheca Heraldica)
Nn, nn, nn, nn
(60)

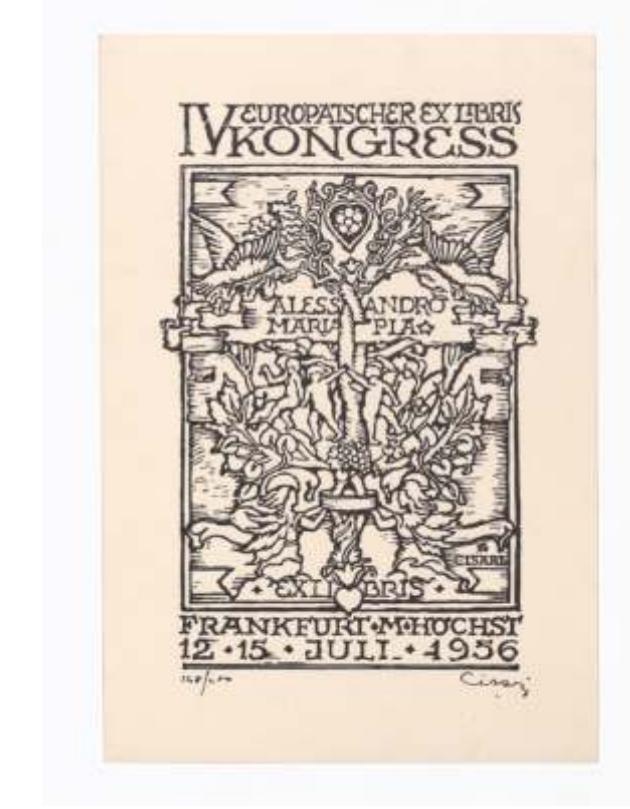
Exlibris Marii Kossowskiej
Nn, nn, nn, nn
(61)

Exlibris H. Majkowskiego
Nn, nn, nn, nn
(62)

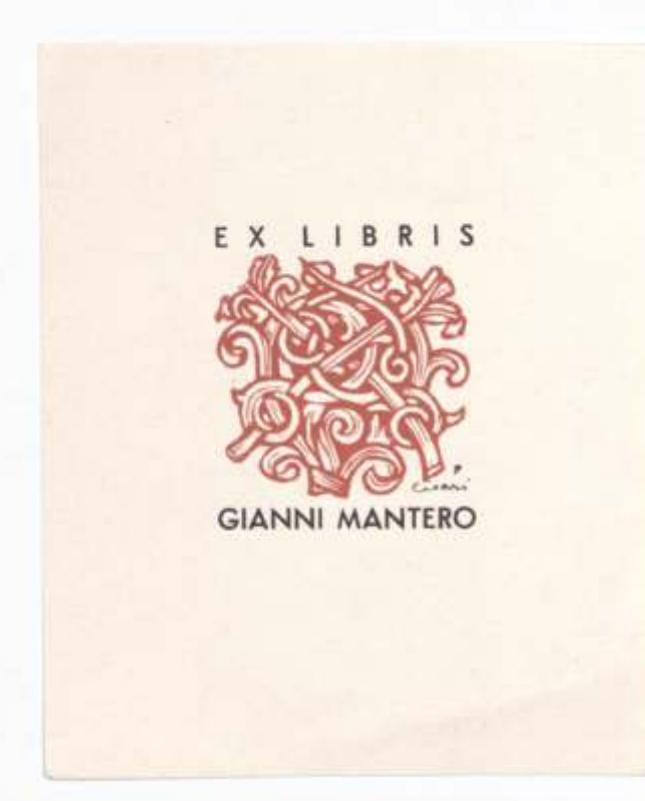
(Exlibris) Antoniego Wieczorkiewicza
Nn, nn, nn, nn
(63)

IV Europeischer Ex Libris Kongress
Alessandro Maria Pia;
Frankfurt – M-Höchst; 12.-15.juli 1956
Cisari, nn, 1956, nn
(64)

Guildhall Library London
Domino dirige nos
Nn, nn, nn, nn
(65)

Ex libris Gianni Mantero
Cisari, nn, nn, nn
(66)

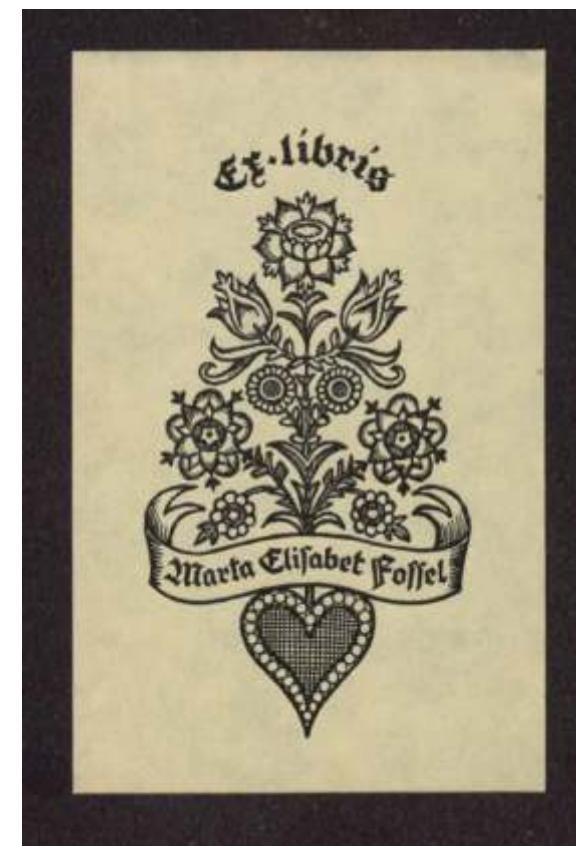

Libri vel Conte
Luigi Amedeo Rati-Opizzoni di Torre
Nn, nn, nn, nn
(67)

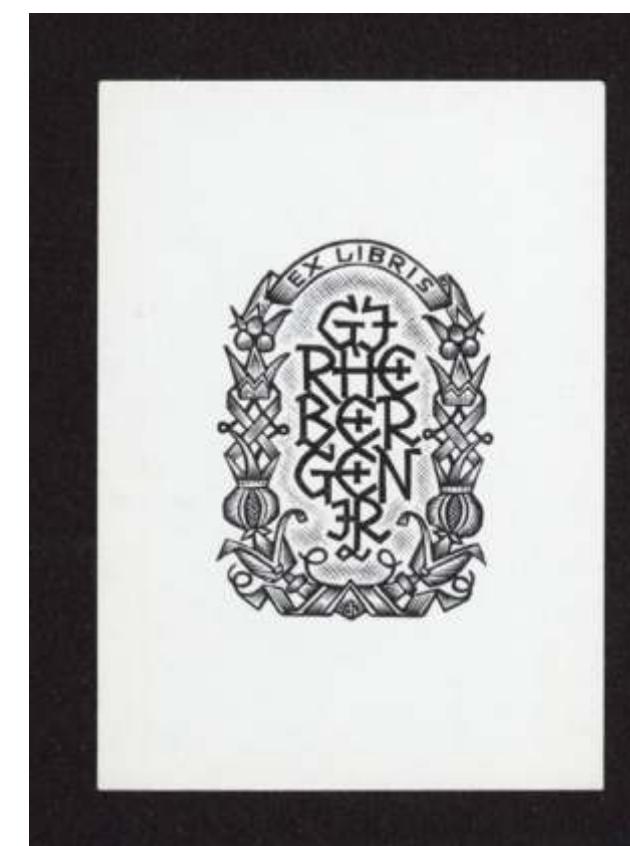
Secesija + Mlada Poljska + Art Déco

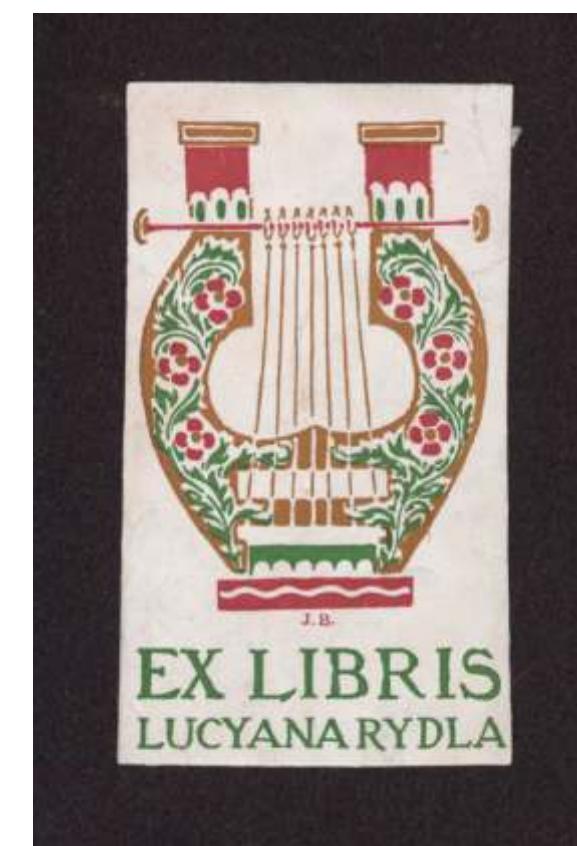
Wilhelm Waldshütz
Erich Schöner, visoka jedkanica, neznano
92 x 54 mm
(68)

Marta Elisabeth Fossel
Charles Favet, visoka jedkanica, neznano
91 x 48 mm
(69)

G(errit) J(a)n Rhebergen
István Drahos, visoka jedkanica, neznano
53 x 38 mm
(70)

Lucjan Rydel
Jan Bułkowski, barvna visoka jedkanica, 1903
79 x 57 mm
(71)

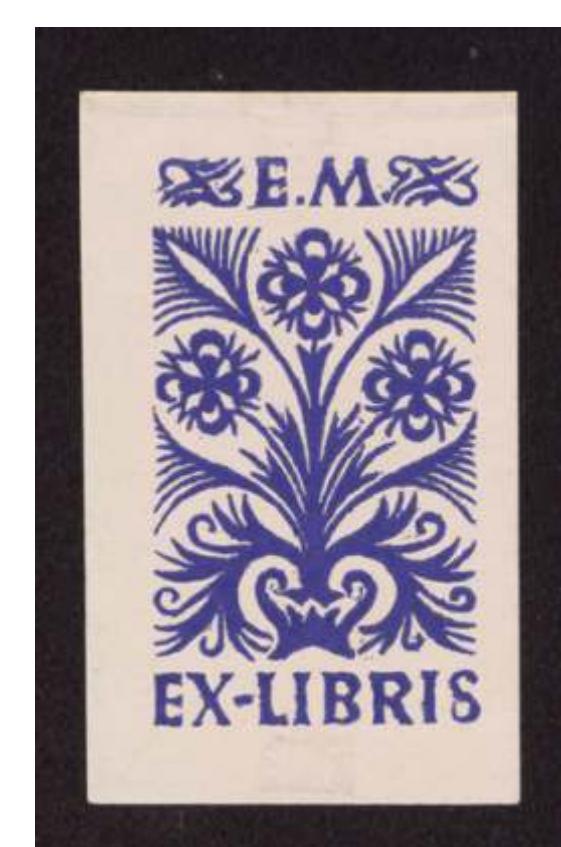
Ewa Beaupré
Neznan, linorez, neznano
60 x 48 mm
(72)

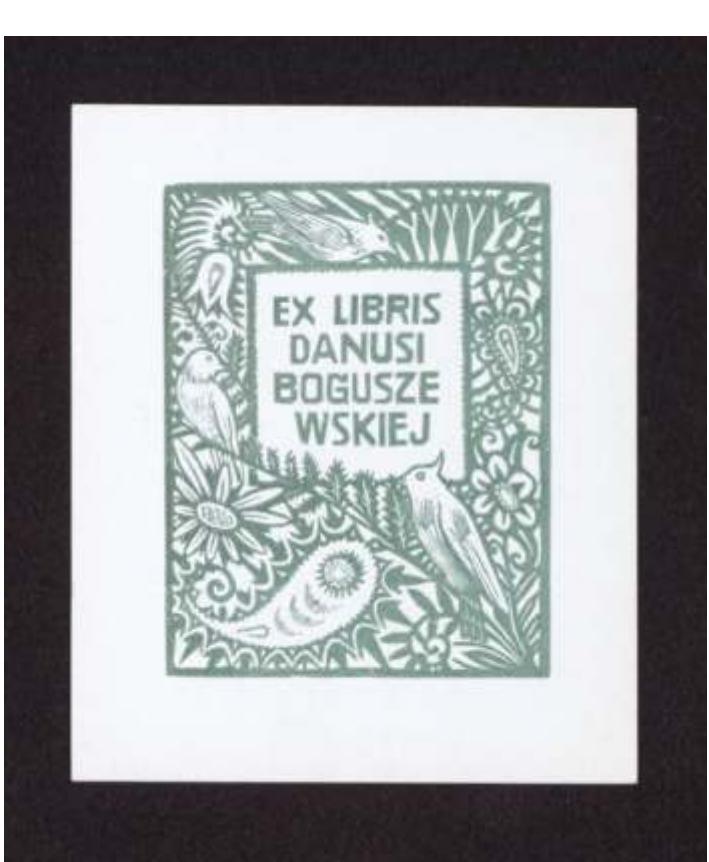
Knjižnica Tehnično - industrijskega muzeja v Krakovu
Karol Homolacs, gravura, 1913
76 x 59 mm
(73)

Gábor Katona
L. Bencze, barvna visoka jedkanica, 1928
96 x 75 mm
(74)

E(rna) M(ozes)
Stefan Baranowski, linorez, 1927
61 x 35 mm
(75)

Danuta Boguszewska
Stanisław Jakubowski, lesorez, 1944
71 x 55 mm
(76)

Marian Swinarski
Kazimierz Cichoniak, visoka jedkanica, 1949
100 x 67 mm
(77)

Gábor Katona
L. Bencze, barvna visoka jedkanica, 1928
70 x 84 mm
(78)

Johan Jacobs
Johan Jacobs, lesorez, 1950
105 x 68 mm
(79)

Barbara Cieplińska
Jerzy Napieracz, fototipija, 1999
118 x 72 mm
(80)

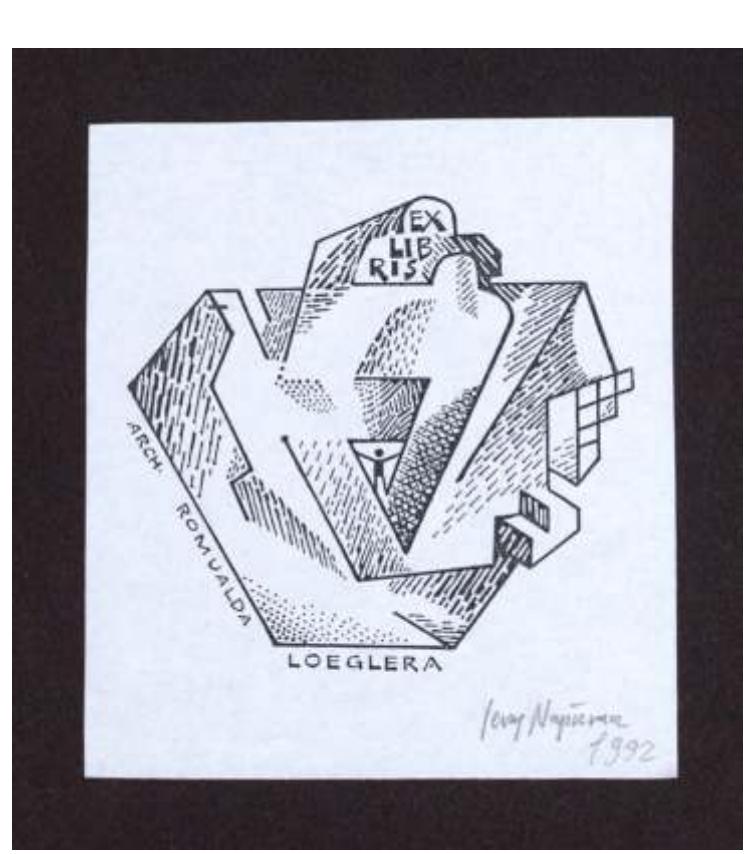
Kazimierz Hałaciński
Stanisław Jakubowski, lesorez, 1923
60 x 40 mm
(81)

Bogusław Koperski
Jerzy Napieracz, fototipija, 1995
149 x 79 mm
(82)

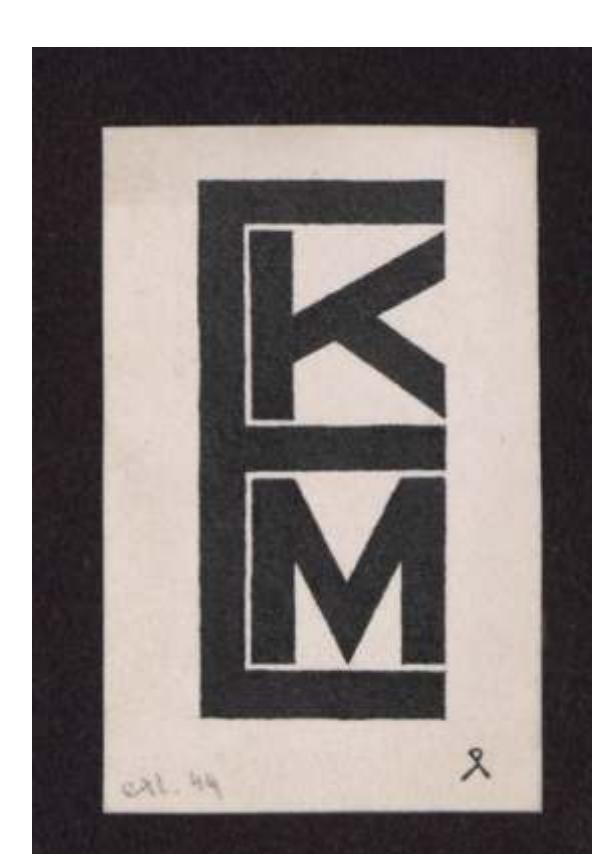
Krožek ljubiteljev ekslibrisa
Tadeusz Przypkowsky, projekt, 1927?
55 x 42 mm
(83)

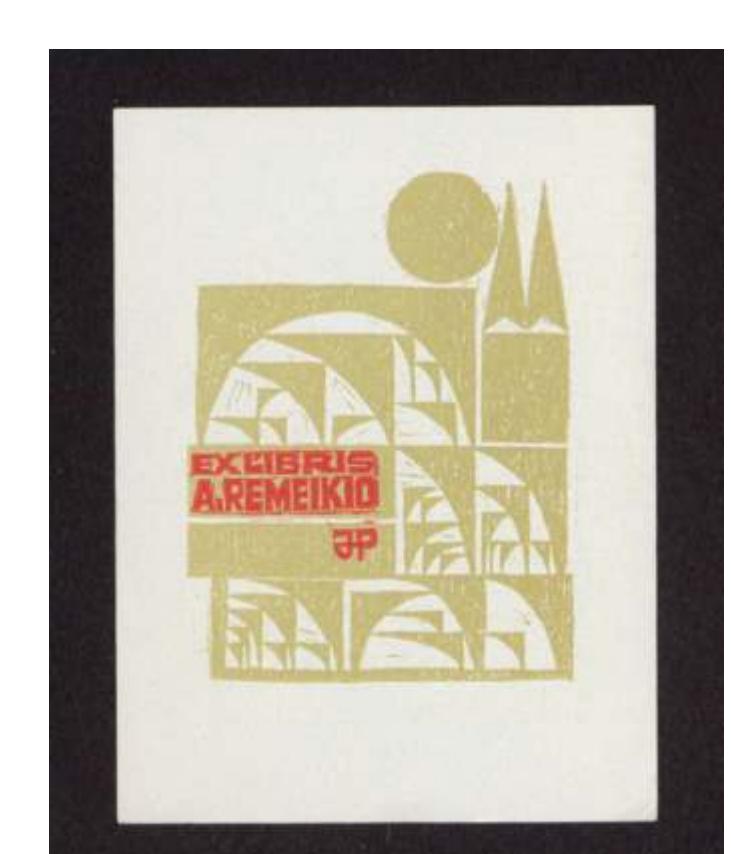
Romuald Loegler
Jerzy Napieracz, fototipija, 1992
85 x 90 mm
(84)

Krožek ljubiteljev ekslibrisa
Tadeusz Przypkowsky, projekt, 1963
15 x 35 mm
(85)

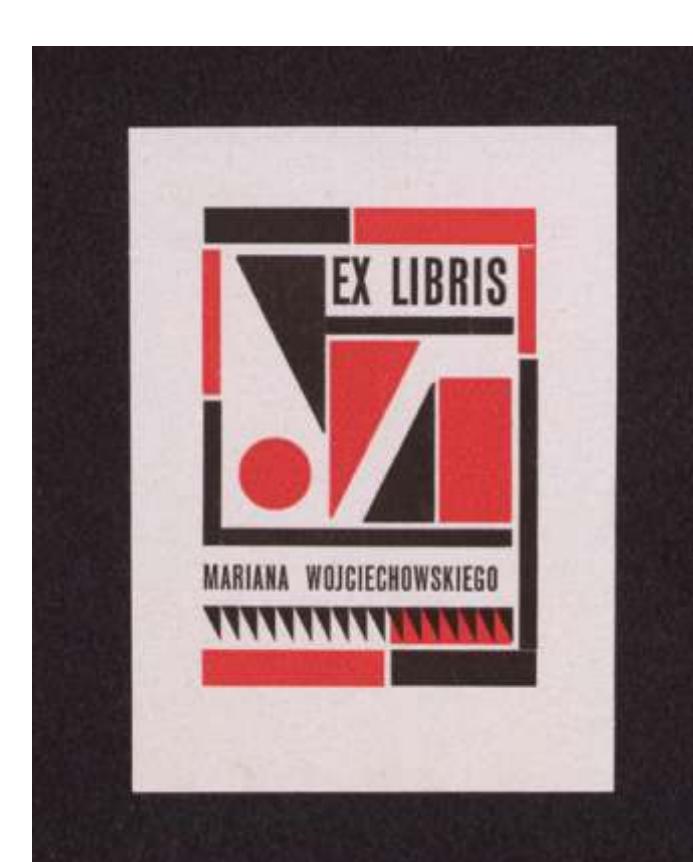
Krožek ljubiteljev ekslibrisa
Tadeusz Przypkowsky, projekt, 1963
61 x 28 mm
(86)

A. Remeikio
Juozas Petruskas, linorez, neznano
70 x 53 mm
(87)

Društvo ljubiteljev knjige/Krožek ljubiteljev ekslibrisa
Tadeusz Przypkowsky, projekt, 1963
54 x 63 mm
(88)

Marian Wojciechowski
Wiktor Pawełczyk, tipografija, 1957
59 x 41 mm
(89)

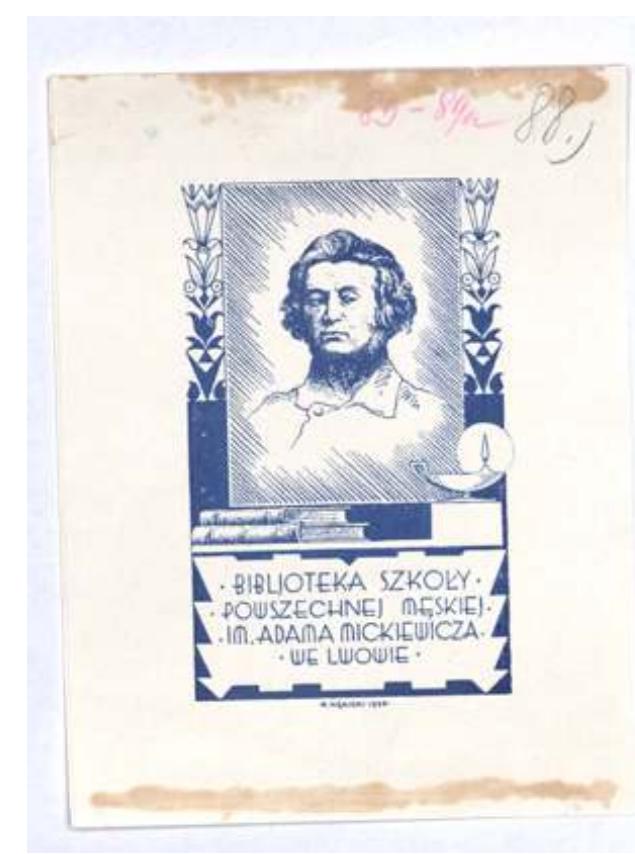
Secesija + Mlada Poljska + Art Déco

Državna pedagoška knjižnica v Lvovu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1924
86 x 61 mm
(90)

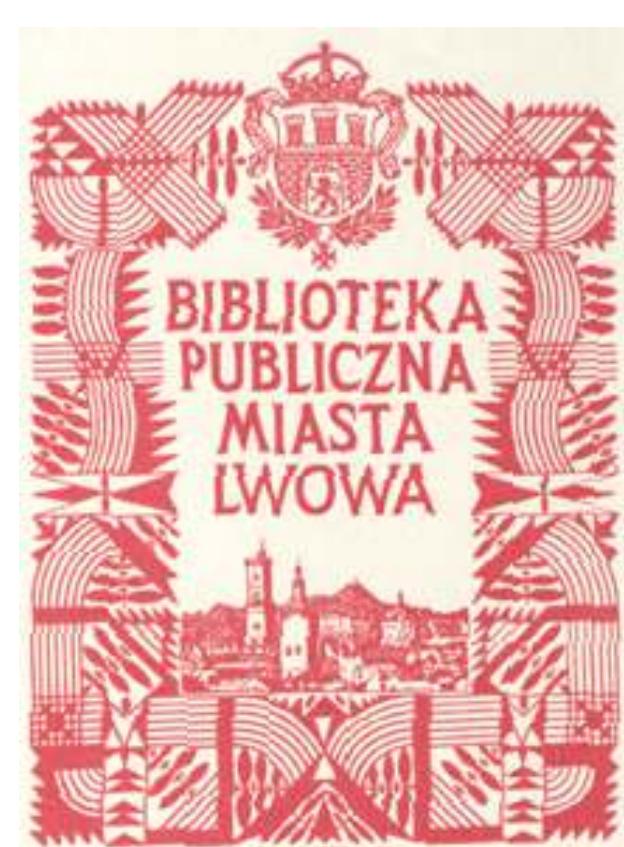
Knjižnica gimnazije v Rohatynju
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1922
82 x 56 mm
(91)

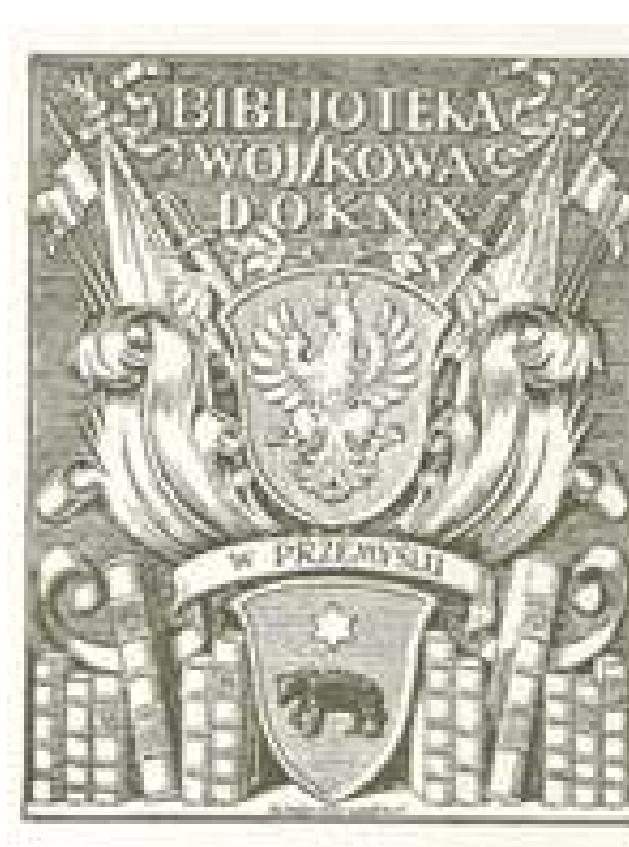
Knjižnica deške osnovne šole Adama Mickiewicza v Lvovu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1934
90 x 57 mm
(92)

Regionalni muzej v Rohatynju
Darijo Fr. Biesiadeckega
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1935
67 x 78 mm
(93)

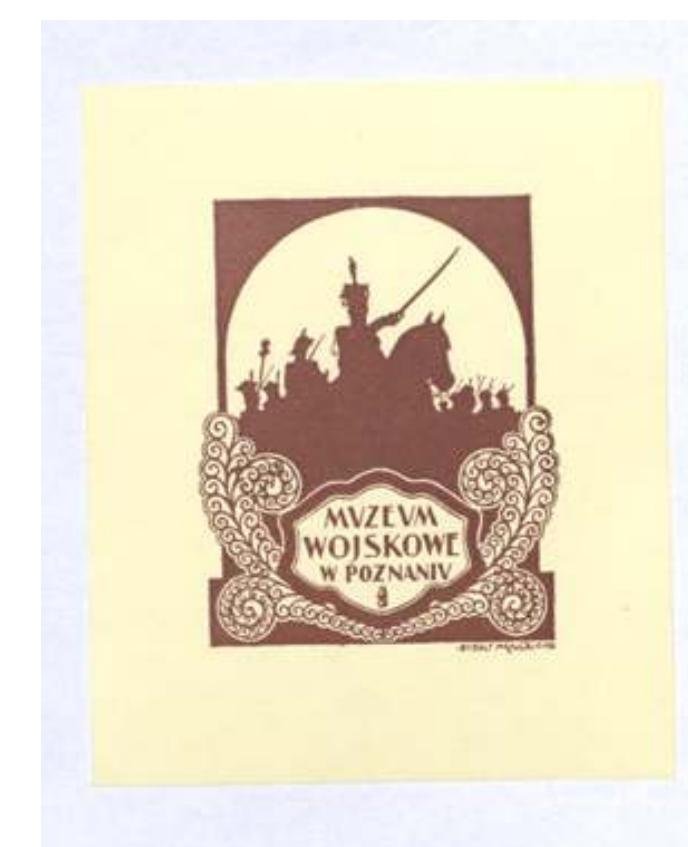
Mestna knjižnica Lvov
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1938
101 x 73 mm
(94)

Vojška knjižnica p(oveljstva) o(krožja) k(orpusa) št. X v Przemyślu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1922
62 x 50 mm
(95)

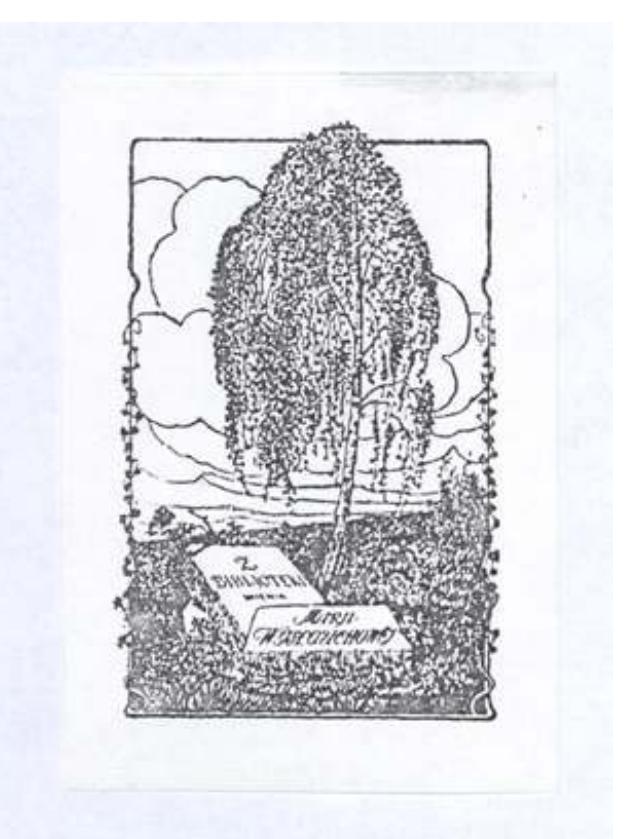
Knjižnica Centra obrtniške mladine v Lvovu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1929
87 x 60 mm
(96)

Vojški muzej v Poznaniu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1921
70 x 57 mm
(97)

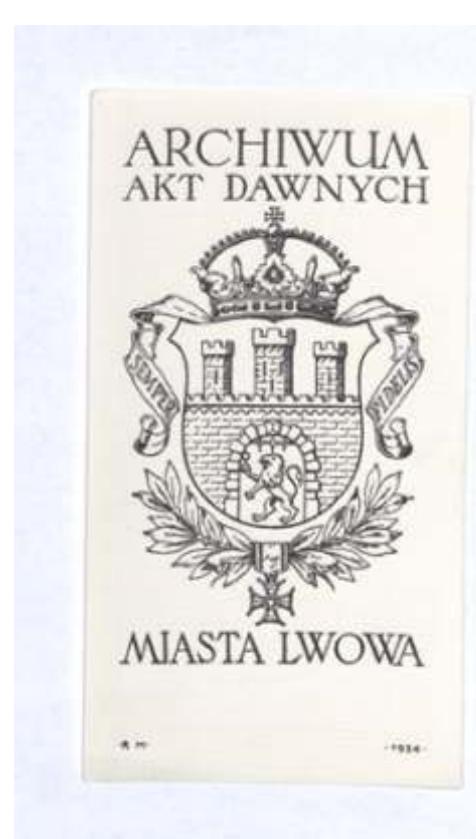
Knjižnica Medicinske akademije za veterinarje v Lvovu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1937
84 x 71 mm
(98)

Knjižnica »Maria Wysłuchowa«
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1918
102 x 66 mm
(99)

Knjižnica Fundacije »Zakłady Kórnickie«
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1927
99 x 99 mm
(100)

Arhiv starih dokumentov mesta Lvov
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1934
101 x 58 mm
(101)

Knjižnica I. Državne gimnazije Nikolaja Kopernika v Lvovu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1935
90 x 59 mm
(102)

Knjižnica učiteljev osnovnih šol mestna Lvov
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1925
96 x 66 mm
(103)

Velikopoljski muzej v Poznanju
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1921
73 x 58 mm
(104)

Vojška beletrična knjižnica garnizona Lvov
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1937
64 x 56 mm
(105)

Narodni muzej kralja Jana III. v Lvovu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1914
59 x 43 mm
(106)

Numizmatična knjižnica Narodnega muzeja v Krakovu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1918
68 x 68 mm
(107)

Arhivska knjižnica mesta Lvov
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1938
52 x 28 mm
(108)

Društvo žena Usmiljenja sv. Vincenca a Paolo v Lvovu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1935
58 x 48 mm
(109)

Knjižnica društva lekarnarjev v Lvovu
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1928
70 x 40 mm
(110)

Velikopoljski muzej v Poznanju
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1921
52 x 52 mm
(111)

Juliusz Měklicki
Rudolf Měklicki, jedkanica, 1937
85 x 60 mm
(112)

Krystyna Měklicka
Rudolf Měklicki, črta visoka jedkanica, 1931
87 x 50 mm
(113)

Secesija + Mlada Poljska + Art Déco

Julia Mękicka
Rudolf Mękicki, jedkanica, 1937
85 x 60 mm
(114)

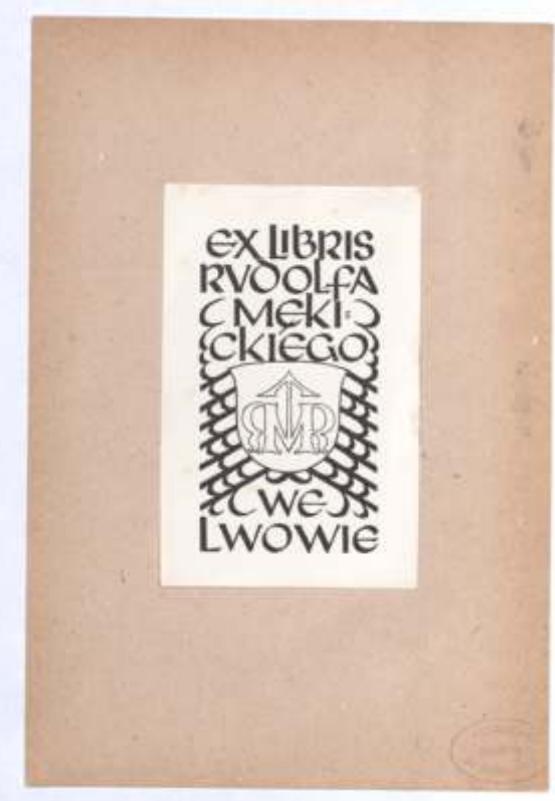
Juliusz Mękicki
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1931
59 x 50 mm
(115)

Rudolf Mękicki
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1942
102 x 47 mm
(116)

Stanisław Mękicki - Moja knjižica Staś Mękicki
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1931
63 x 50 mm
(117)

Rudolf Mękicki
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1933
89 x 48 mm
(118)

Rudolf Mękicki
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1933
71 x 71 mm
(119)

Rudolf Mękicki
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1933
89 x 55 mm
(120)

Iz zbirke numizmatičnih knjig Rudolfa Męckega v Lvovu
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1911
37 x 50 mm
(121)

Knjižnica Rudolfa Męckega v Lvovu
Rudolf Mękicki, tisk, neznan
38 x 62 mm
(122)

Knjižnica Rudolfa Męckega v Lvovu
Rudolf Mękicki, tisk, neznan
20 x 50 mm
(123)

Rudolf Mękicki
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1932
57 x 58 mm
(124)

F(ranciszek)B(ieszadecki) D(ruštro) I(jubiteljev) k(njige)
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1924
36 x 23 mm
(125)

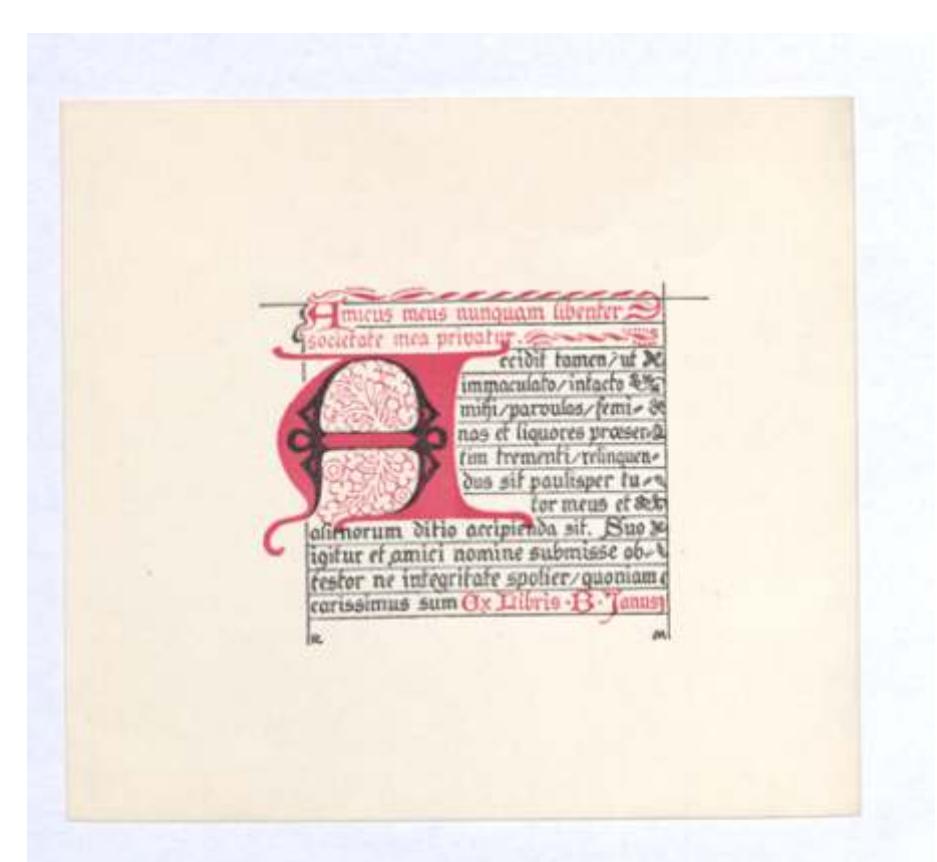
T(eodor) Ł(ysakowski)
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1928
50 x 39 mm
(126)

H(eleena) P(oratyńska)
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1937
47 x 32 mm
(127)

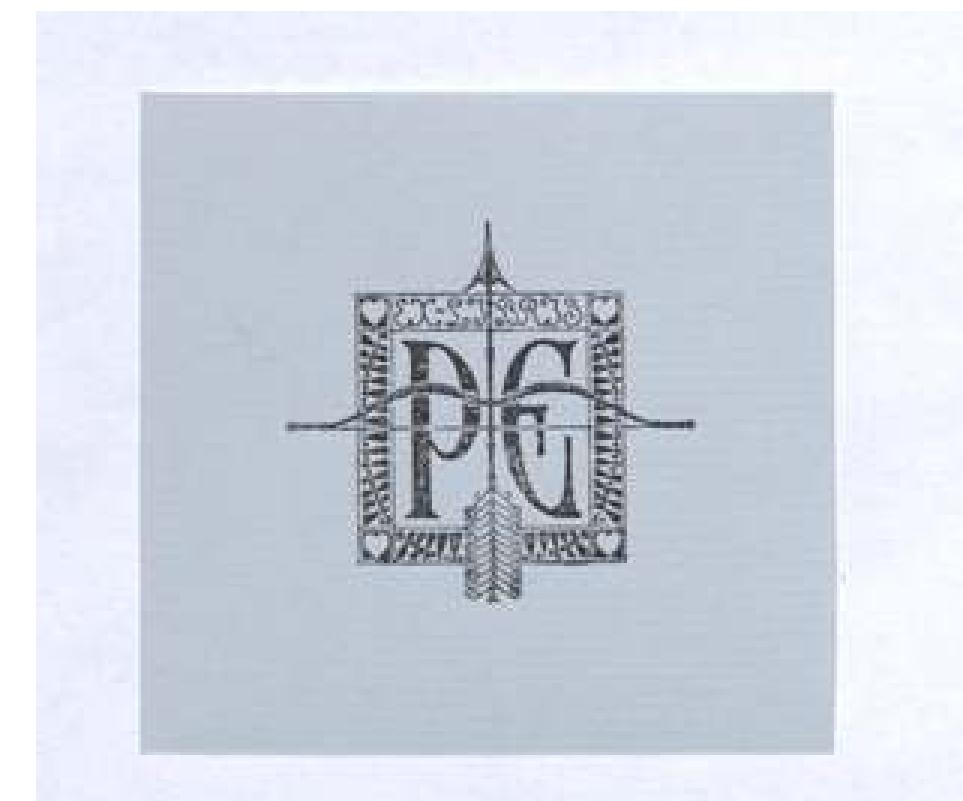
Tadeusz Urbański
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1939
83 x 55 mm
(128)

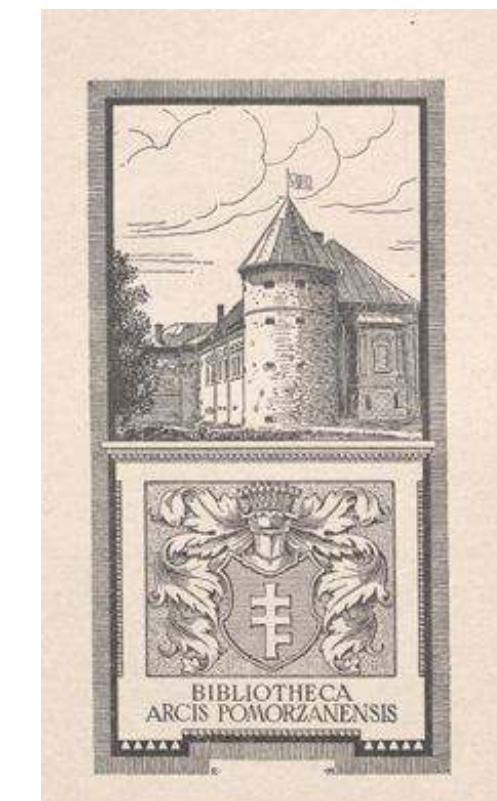
B(ohdan) Janusz
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1924
66 x 76 mm
(129)

Franciszek Zygarłowski
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1922
92 x 42 mm
(130)

Paweł E(ttinger)
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1918
44 x 48 mm
(131)

Knjižnica Potockih v gradu na Pomorjanskem
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1928
101 x 53 mm
(132)

Franciszek Zygarłowski
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1922
100 x 56 mm
(133)

J. Grocholski
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1929
86 x 64 mm
(134)

Michał Bochosiewicz
Rudolf Mękicki, jedkanica, 1939
104 x 59 mm
(135)

Moses Hersz Rubin
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1926
97 x 73 mm
(136)

Zygmunt Radzimiński
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1928
90 x 60 mm
(137)

Secesija + Mlada Poljska + Art Déco

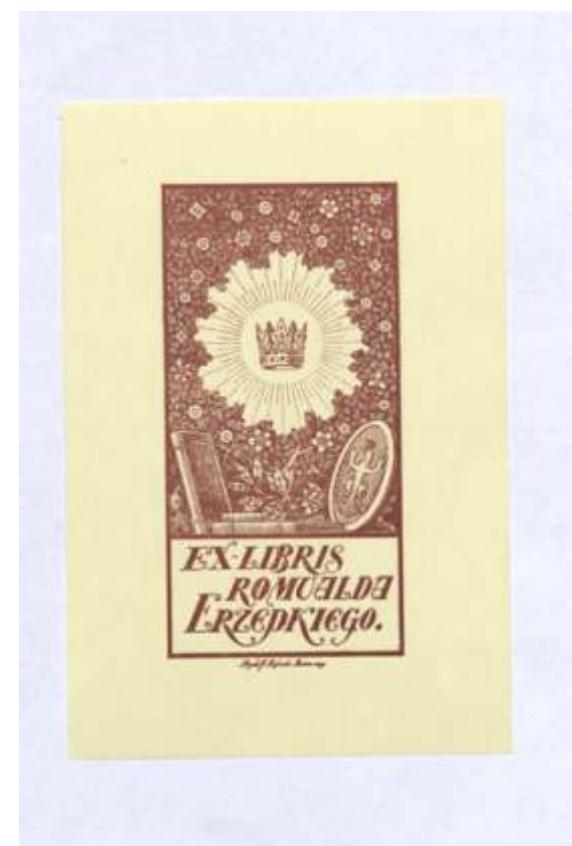
Tomasz grof Potocki
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1918
91 x 63 mm
(138)

Leon Formanowicz
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1922
35 x 60 mm
(139)

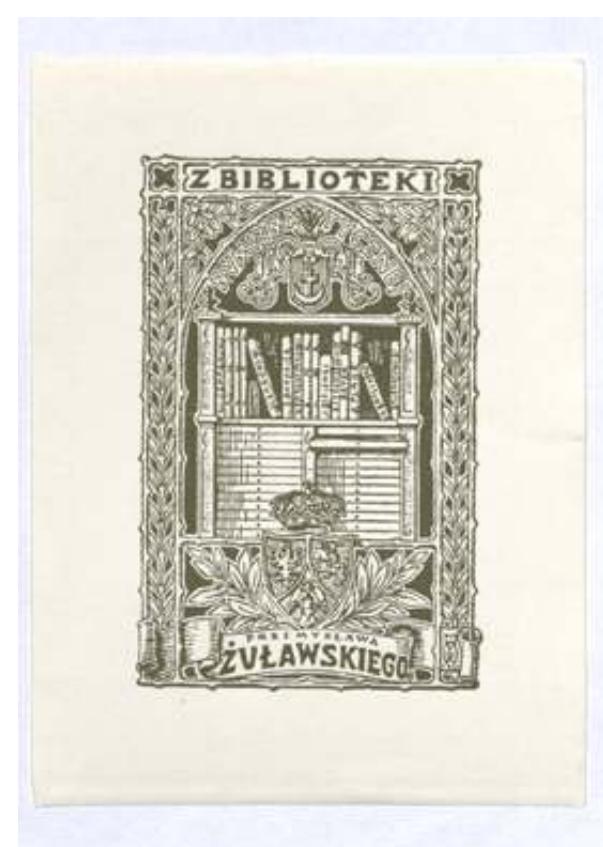
Bolesław Orzechowicz
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1921
40 x 70 mm
(140)

Romuald Erzepka
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1918
100 x 49 mm
(141)

Kniaźnicza grof Chodkiewicz - Młynów
Rudolf Mękicki, cinkografija, 1927
100 x 8 mm
(142)

Mieczysław Żuławski
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1911
87 x 56 mm
(143)

Karl Baral
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1923
65 x 71 mm
(144)

Karol Badecki
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1924
70 x 59 mm
(145)

Melania Dzieduszycka Heydel
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1933
55 x 29 mm
(146)

Marian Chechliński
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1932
90 x 37 mm
(147)

Kazimierz Bruchnalski
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1924
73 x 46 mm
(148)

Bronisława Wójcik
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1922
101 x 62 mm
(149)

Tadeusz Kałkowski
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1931
66 x 70 mm
(150)

Tadeusz Solski
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1917
47 x 59 mm
(151)

Tadeusz Solski
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1917
40 x 40 mm
(152)

Tadeusz Solski
Rudolf Mękicki, črtna visoka jedkanica, 1937
81 x 56 mm
(153)

Ekslibrisi velikanov poljske književnosti

Na zadnji pano smo umestili reprodukcije ekslibrisov, ki so bili v prvo namenjeni za razstavo v sklopu letošnjega Lirikonfesta. Hoteli smo predstaviti ekslibrise, katerih lastniki so pisatelji, pesniki ali institucije, ki nosijo ime kakega od književnih ustvarjalcev. Bilo bi jih škoda zapreti v predal, zatorej izkoriščamo tole priložnost, da jih dodamo razstavi, čeprav s svojo tematiko ne sodijo vanjo.

Nekatera imena bomo prepoznali: Adama Mickiewicz in Henryk Sienkiewicz: njima sta posvečena ekslibrisa institucij, ki nosijo njuni imeni; sledijo jim ekslibrisi poljskih nobelovcev: Czesława Miłosza in Wisławe Szymborske, potem papeža Janeza Pavla II, za katerega mnogi ne vedo, da je bil tudi cenjen pesnik in dramatik. Zaključujemo pa z imeni in priimki avtorjev, ki so na Slovenskem znani bolj med ljubitelji knjig in poljske literature.

(Z ekslibrisa Czesława Miłosza)

*Zapytałeś mnie,
jaka korzyść z Ewangelii czytanej po grecku.
Odpowiem, że przystoi, abyśmy prowadzili
palcem wzduż liter trwalszych niż kute w kamieniu.*

*Vprašuješ me,
kakšna je korist, brati Evangelij v grščini.
Povem ti, spodobi se iti s prsti
vzdolž črk, trdnejših kot bi bile izklesane v skalo.*

(Dušan M. Pirc)

Vse človekove stvaritve govorijo o času, posameznikih, njegovih željah, hotenjih in strahovih, govorijo tudi o avtorju in njegovem duhovnem svetu in ekslibrisi so s svojo majhno velikostjo resnični diamanti človekove ustvarjalnosti.

Za popotnico tej razstavi sem izbral pesem Wisławe Szymborske, namenjeno vsem nam in vsakemu od nas posebej. Naj nas njeni verzi spremljajo, ko bomo odhajali s te razstave.

Dlan

*Sedemindvajset kosti,
petintrideset mišic,
približno dva tisoč živčnih celic
v vsaki blazinici naših petih prstov.
Čisto dovolj,
da napišeš »Mein Kampf«
ali »Medvedka Puja«.*

(Wisława Szymborska: Dovolj je – 2011; prevod: Dušan M. Pirc)

Ekslibrisi velikanov poljske književnosti

Biblioteka Uniwersytecka im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Zbigniew Osenkowski, linorez, 1999
Vir: Zbigniew Osenkowski
(154)

Muzeum Henryka Sienkiewicza w Woli Okrzeskiej
Roman Mucha, linorez, 1986
Vir: Roman Mucha
(155)

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Glichowie
Tyrus Wenhyrowicz, lesorez, 1980
83 x 55 mm
Vir: Zbigniew Osenkowski
(156)

Maria Konopnicka
Tyrus Wenhyrowicz, lesorez, 1980
80 x 48 mm
Vir: Zbigniew Osenkowski
(157)

Czesław Miłosz
Andrzej Buchaniec, linorez, 1980
Vir: Andrzej Buchaniec
(158)

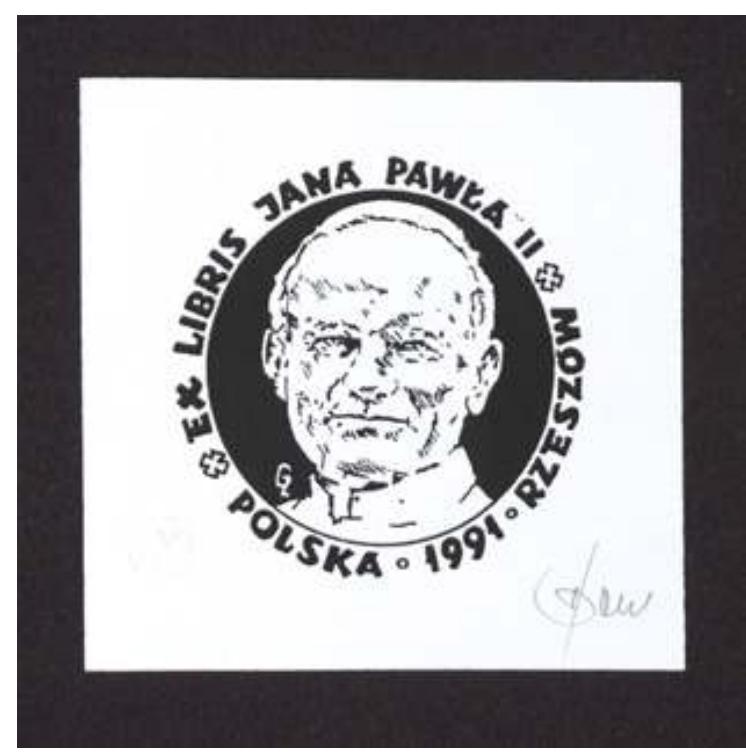
Wisława Szymborska
Helena Sawicka, bakrorez, 1997
Vir: Helena Sawicka
(159)

Wisława Szymborska
Roman Mucha, linorez, 1997
Vir: Roman Mucha
(160)

Maria Kunczezwiczowa
Józef Wanag, lesorez, 1985
62 x 53 mm
Vir: Lech Kokociński
(161)

Józef Paweł II (Karol Wojtyła)
Zbigniew Osenkowski, Xerox s črno visoko jedkanico, 1991
Vir: Zbigniew Osenkowski
(162)

Józef Paweł II (Karol Wojtyła)
Czesław Woś, bakrorez, 1999
(163)

Józef Paweł II (Karol Wojtyła)
Krzysztof Kmiec, linorez, 1995
Vir: Krzysztof Kmiec
(164)

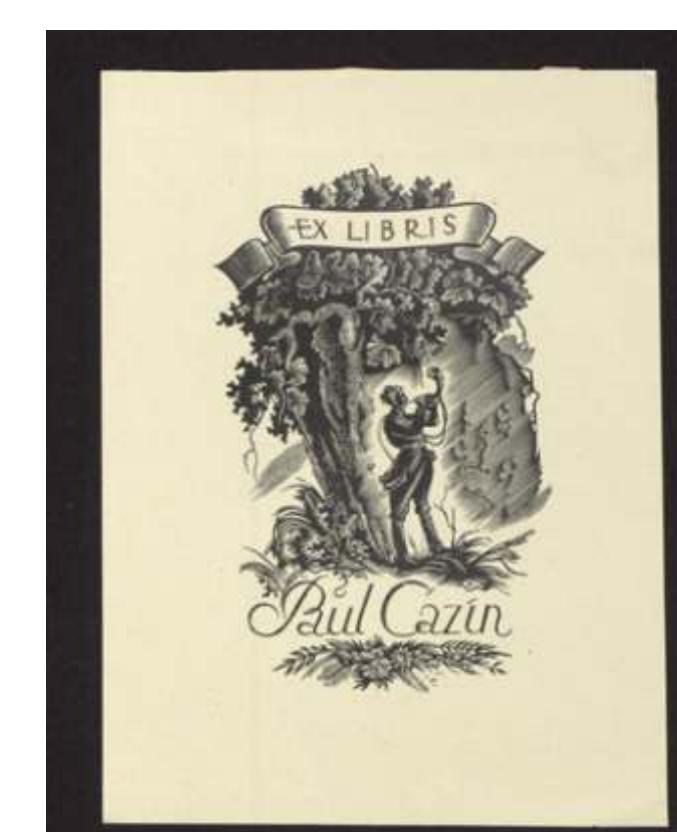
Józef Paweł II (Karol Wojtyła)
Józef Wanag, linorez, 1981
Vir: Lech Kokociński
(165)

Jerzy Harasymowicz
Józef Wanag, linorez, 1984
Vir: Lech Kokociński
(166)

Karol Wojtyła (Janez Pavel II)
Tyrus Wenhyrowicz, lesorez, neznano
89 x 37 mm
Vir: Bogumiła Sznydrowa
(167)

Paul Cazin
Edward Kuczyński, lesorez, 1951
Vir: Lech Kokociński
(168)

Stanisław Mrożek
Krzysztof Kmiec, linorez, 2008
73 x 58 mm
Vir: Krzysztof Kmiec
(169)

Leszek Długosz
Tyrus Wenhyrowicz, lesorez, 1980
78 x 40 mm
Vir: Zbigniew Osenkowski
(170)

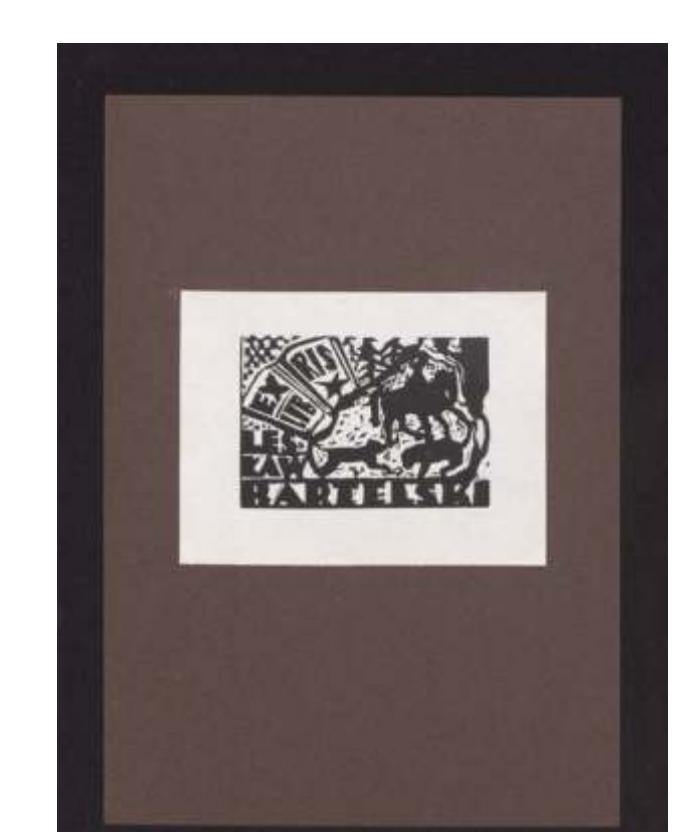
Stanisław Lem
Czesław Woś, bakrorez, 1998
Vir: Czesław Woś
(172)

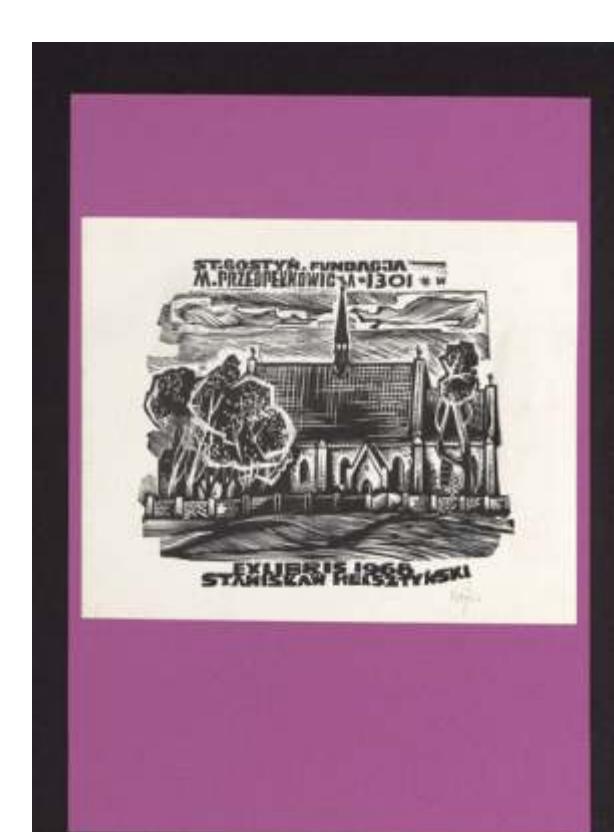
Józef Ozga Michałski
Nezan, neznana, neznano
Vir: Lech Kokociński
(173)

Stefan Otwinowski
Franciszek Walczowski, neznana, 1975
Vir: Lech Kokociński
(174)

Lesław Bartelski
Bronisław Józef Tomecki, linorez, neznano
Vir: Lech Kokociński
(175)

Stanisław Helsztyński
Wojciech Łuczak, lesorez, 1968
93 x 106 mm
Vir: Lech Kokociński
(176)